Mart 17, 2021

KENGER / SÜMER TABLETLERİNDE GEÇEN TÜRKÇE KRAL/KAĞAN/YÖNETİCİ İSİMLERİ VE NUH TUFANI:

(KENGER: Türkçe kökenlidir. Gök-Türk Kağanlığı dönemine ait Orhun yazıtlarında "Kengeres" ifadesi kullanılmıştır. Akadlar Kenger'lere Sümer adı ile hitap ettiklerinden bu isimle anılmıştır. Oysa görüldüğü üzere Kenger Sümer Türklerinin sümerce tabletlerde bizzat kendilerine verdikleri isimdir. Tuva Türkleri yurtlarına Kongurey demektedir.Kenger/Kengir sözcüğünün Kon Gur yani konmuş/yerleşmiş Gurlar (Kur: (Türkçe; Kurmak, Kur (askeri rütbe) anlamına da gelebileceği Sümer adının, bir başka Türk/Turanî topluluk olan Subarların (Subir, Sibir) adından hareketle “sudan gelenler/sudan kaçanlar” veya “su adamları” anlamında “Sumer” olarak adlandırılmış olabileceği de bilimsel tezlerden biridir.Ayrıca, Sümer Altay Bölgesinde bulunan büyük dağın adıdır. En eski Altay Türk Destanı olan Maaday Kara Destanında Sümer adı Altay bölgesinde Türklere ait kutsal dağ ismi olarak geçmektedir.

Ayrıca,Peçeneklerden üç asil boyun adı Kenger idi. Bunun Göktürklerin 701 yılındaki Suğdak seferi dolayısı ile geçen ve Karaçuk dağları ile onun kuzeyindeki bozkırlarda yaşadığı anlaşılan Kengeres teşekkülünün adı ile aynı olduğu kabul edilmiştir. Sümer ismi Altay Türk Özerk bölgesinde dağ adı olarak Altaylılar tarafından bin yıllardır kullanılmaktadır. Sümer sözcüğü Sü ve Er (ordu ve asker anlamında) Türkçe kökenli sözcüklerin birleşerek türetilmesi sonucu meydana gelmiş olabilir. Türkçe Süer ve Sümer isimleri Türkiye de hala kişi adı ve soyadı olarak kullanılmaktadır)

Kengerler/Sümerler; MÖ 4000 - MÖ 2000 yılları arasında Güney Mezopotamya bölgesinde Irak'ın güneyinde hüküm süren bilinen en eski yazı sayılan çivi yazısını icad eden tarihin bilinen en eski anayasa metinlerinden sayılan Hamurabi kanunları(Hammurabi Kanunları, MÖ 1760 yılı civarında Mezopotamya' nın Babil ülkesinde ortaya çıkan, tarihin en eski ve en iyi korunmuş yazılı yasalarından biridir. Bu dönemden önce toplanan yasa koleksiyonları arasında Ur kralı Ur-Nammu'nun yasa kitabı (MÖ 2050), Eşnunna yasa kitabı (MÖ 1930), ve İsin'li Lipit-İştar'ın yasa kitabı (MÖ 1870) yer alır) ile hukukun temellerini atarak güçlü bir hukuk sistemi tesis eden, astronomi, matematik, tarım ve hayvancılık uygulamaları ile ticarette ileri düzeyde gelişmiş bir medeniyettir. Sümer tabletlerinde Sümerlerin tufan sonrası bölgeye yerleştiği belirtilmektedir. Kenger/Sümerlerin yazı dili olarak Ural-Altay dil gurubu gramer ve sözcük yapısı sistemine benzer yapıda sondan eklemeli (kök+ek) bir dil kullanıldığı sümer tabletlerinin yapılan çözümlerinden anlaşılmaktadır.

Konu ile ilgili 1915'te ilk çalışma Alman Asurolog Fritz Hommel tarafından yapıldı.

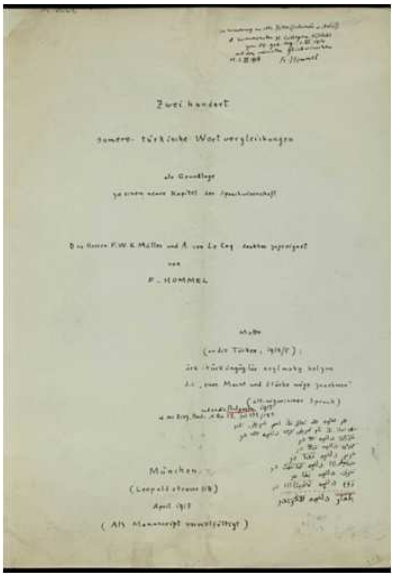
Zwei hundert

sumero- türkische Wortvergleichungen

als Grundlage

zu einem neuen Kapitel der Sprachwissenschaft

Dem Herrn F.W.K. Müller und A. von Le Coq dankbar gewidmet

von

F. HOMMEL

München

(Leopoldstrasse 18)

April 1915

(Als Manuskript vervielfältigt)

ab "konut" – Uygurca **äv,** Eski Türkçe **äb** "ev" (1)[2]

ad "baba" – Türkçe **ata** (3)[3]

anşu, anşi "eşek" – Moğolca **elsi-gen**, Türkçe **eşe-k** (İndogermen **asin**; Sami **atânu**'dan) (7)

aş "tahıl" – Türkçe **aş** "tahıl, tohum", **aş-mak** "yemek yemek" (12)

bad "yüksek, duvar" – Uygurca **bädük** "yüksek" (15)

bal "balta, kazmak" – Türkçe **bel** "çapa" (16)

bulug, bulung "sınırlandırma, bölge, alan" – Eski Türkçe ve Uygurca **bulung** "köşe, yön" , Türkçe **bölük** "bölüm, bölge" (24)

tin "hayat" – Uygurca **tinlig** "canlı", **tin-tur** "canlanmış, hareketli olmak" (35b)

dug, du, de "konuşmak, söylemek" – Uygurca **ti-mäk** (44)

gab "göğüs" – Azerbaycan **kabag** "ön, ön taraf" (53)

gal, val "olmak, mevcut olmak" – **bol-mak, ol-mak** (59)

gan "döllemek, üretmek" – **kan** "kan" (66)

gar "ışık" – Türkçe **yaruk** "parlak", **yalıng** "alev", **yanmak** "yanmak" (71)

gid, kid "yapmak" – Uygurca **it-mek** (Osmanlı **et-**) (78)

gig "hasta" – Uygurca **ig** (81)

gim, dim "biçim, son takı olarak 'gibi'" – Eski Türkçe **gib, gim, kep** "biçim, kalıp, gibi" (84)

gin "yürümek" – Doğu Türkçesi **kil-mak** "gelmek" (87)

giş "adam" – Uygurca **kişi** "kişi, insan" (95)

ku(ş) "gümüş" – Türkçe **kü-müş, gümüş** (102)

gud "öküz" – Uygurca **ud** "inek" (106)

kun "parlak" (**gin**'den) – Eski Türkçe **kün** "gün, güneş" (114)

ib "bağ, kemer" – **ip** "ip" (127)

eme, umme-da "hamile" – Doğu Türkçesi ve Moğolca **umak** "ana karnı, rahim"

Hommel , 200 tane Sümerce kelimenin Türkçedekiyle aynı olduğunu buldu. Daha sonra Macar araştırmacı Andras Zakar, Batılı akademisyenler ve oryantalistler tarafından yoğun eleştirilere maruz bırakılsa da çalışmasını yayımlayarak Macarca başta olmak üzere diğer Ural-Altay dilleri ile Sümerce arasındaki ortak kelimeleri ve sesleri ortaya çıkardı. 1975 yılında ise Fin araştırmacı Simo Parpola, Batı tarafından iddia edilenin aksine Sümercenin izole bir dil olamayacak kadar Ural-Altay dilleri ile ortak kelime barındırdığını ispatlayan bir makale yayınladı. Türkiye'de kanıtlara dayalı yapılan ve sunulan ilk çalışma ise 1979 da Prof. Dr. Vecihe Hatipoğlu'na aittir. [Ses, kelime, ek benzerliklerinin de detaylıca anlatıldığı ilk Türkiye kökenli bu çalışma oldukça önemli olup okumanızı tavsiye ederim.] 1990'da Türk Dil Bilimci Osman Nedim Tuna tarafından yapılan çalışma ile yine Sümerce ve Türkçe arasındaki benzer kelime kökleri, sesler ve ekler gösterildi. Ayrıca Polat Kaya tarafından yapılan karşılaştırmalı Sümerce ve Türkçe incelemesi de önemli bir yere sahiptir.

15. ANCIENT TURKIC RUNES AND SUMERIAN CUNEIFORM

Sumerian cuneiforms	*Ancient Typк. runes*
(u)	(u)
(ku) (ke, kï) (qe, qi)	, , (ku, hu)
(an) (nu)	(ŋ)
(an)	(n)
(am) (mï, mi)	(m)
(mu)	, (m)
(ga)	, (g)
(gu)	(g)
(za)	(s)
(ši)	(sï)
(hu)	, (k)
(ka)	(k)
(ik)	(ik)

Muazzez İlmiye Çığ'da Sümerce'nin Türk dili gurubuna ait olduğunu belirterek Sümercenin eklemeli yapısını şu şekilde izah etmiştir:

"Er sülâleler devrinin sonunda ise çivi yazısı şu ilerlemeleri yapmıştı: Bir defa, Sumerlerin dili tek heceli kelimelerden ve bu kelimelerin birleşmesinden meydana gelen iltisaki (agglutinant) bir dildi. Bu itibarla yazıda hiç ayırma yapmaksızın kelime ve hece işaretleri yan yana kullanılıyordu. Fakat kelimenin grammatikal durumunu açıklayan gramer ekleri mutlaka fonetik hece işaretlerile gösterilmeye başlanmıştı. Böylece bir ortografi kaidesi teşekkül etmişti. Bundan başka satırlar da düzene girmişti. Bunun için konuşulurken takibedilen sıra esas olmuştu. Meselâ Arkaik Lagaş sülâlesini kuran Ur-Nanşe tabletlerinde satırlar keyfi

olduğu halde, aynı sülâleleden Eannatum'un meşhur "Akbabalar" stelindeki kitabe ile Akkad kırallarına ait tabletlerde düzenli satırlar görülür. Bu devirde yapılan başka bir ilerleme de heceleri teşkil eden vokal ve konsonların muayyen bir kaideye göre birleşmeleridir.
Buna göre konsonlar a/e/i/u vokallerde:
Konson + vokal = ba
vokal + konson = ab
konson -)- vokal + konson = bar

misalinde olduğu gibi birleşiyordu. Bu usul çivi yazısını öğretmek için Babil okullarındada tatbik ediliyordu,6 u/a/i serisi denilen bir okul tabletinde heceler şöyle sıralanmıştır:
tu - ta -ti = tutati
bu -ba - bi = bu ba bi
zu - za - zi = zu za zi "

Türkçe, Ural-Altay dil ailesinin en tipik üyelerinden biridir ve sondan eklemelidir. Ekler kelimenin sonuna gelir ve yeni sözcük türetmek için de eklerden yararlanılır. Sümercede de benzer şekilde ekler kelimenin sonuna gelmektedir ve bu yolla yeni kelimeler türetilebilmektedir. Yine Türkçe ile ortak bir şekilde ekler söz dizimsel işleyişi sağlamaktadır.

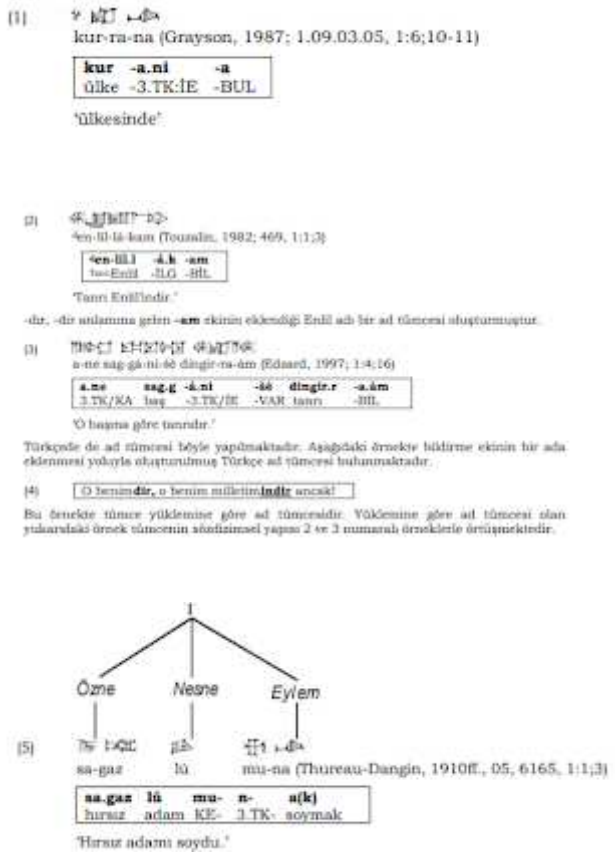

Eylem tümcelerine bakacak olursak, yine Sümercede de şaşırtıcı bir biçimde, söz dizimsel sıralama Türkçede olduğu gibi ‘özne-nesne-yüklem’ şeklindedir.

Türk Dil Bilimci Prof.Dr.Osman Nedim Tuna ve diğer dil bilimcilerce Karaçay Türkçesi ve Türkiye Türkçesinde yer alan Sümerce'de geçmekte olan Türkçe sözcüklerden bazıları şunlardır:

Sümerce-Karaçay Türkçesi-Türkiye Türkçesi:

az az Az
baba ata Baba (ata)
gaba gabara Yünlü yelek
daim dayım Doyum, doyma
me men Ben
mu Bu, ol Bu, o
ne ne Ne
Ru ur Vur
Er er Er, asker
Tu Tuv- Doğ-
Tud tuvdu doğdu
Ed öt geç
Çar çarh çark
guruvaş karavaş Kadın köle
uş üç üç
üd ot Od, ateş
Uzuk uzun uzun
Tuş tüş- Düş-, aşağı inmek
Eşik Eşik Eşik ,kapı
Aur avur ağır
Jau Jav/cav Yağ
Jen Jer/cer Yer
Egeç egeç kızkardeş
Or or Orak çalmak
Kal kal- Kal-
Kız kız Kız

Kuş kuş Kuş
Uat uvat- Ufala-, kır-
Jarık Jarık/carık Aydınlık, ışık
Jaz Jaz/caz- Yaz-
Jün Jün/cün Yün
Jol Jol/col Yol
Jır Jır/cır Türkü, şarkı (Ir)
Jarım Jarım/carım Yarım
Çolpan çolpan Çoban (Sabah) yıldızı
Çibin çibin Sinek (cibin-lik)
İrik İrk/irik 5 yaşındaki koç
Kur kur Kur-
koru koru Koru-
küre küre Küre-
Kadau kadav Sürme kilit
Kan kan Kan
San san Sayı
ikki eki İki
Buz buz Boz
Üz üz Kopar
Süz süz Süz
Ez öz Öz, kendi
Ör öl Öl
ul ul Oğul

Sümer Tabletlerine ait tarihsel zemindeki metinlerde Sümer/Kenger krallarına ait kronolojik tarihlerin verildiği görülecektir. Tabletler incelendiğinde görüleceği üzere insanlık tarihi yüzbinlerce yıldır devam etmektedir. Ayrıca Sümer tabletlerinde bir çok Türkçe kökenli kral/yönetici/kağan isimleri olduğu görülecektir:

1.
[nam]-lugal an-ta ed3-de3-a-ba (Cited in OB catalogue from Urim (U2), 0.2.04, line 25)
Kralllık gök(an)ten indirildiğinde
2.
/eridug\

(ERİDUG: Türkçe kökenli bir kelime olup ER; Türkçede Er,Erkek ve savaşçı anlamında Yenisey yazıtları olmak üzere en eski Türkçe metinlerden günümüze değin Türkçe dilinde sıklıkla kullanılmaktadır. DUG: Türkçe doğmak Anlamındadır. ERİDUG; ER-İ-DUG / Er ve doğmak kelimesinin birleşiminden türetilmiştir. ilk doğan/ ilk yaratılan erkek /İlk Erin (insanın) doğduğu yer anlamında kullanılmıştır.)

ki nam-lugal-la
krallık Eridug'da.
3.
eridugki a2-lu-lim lugal
Eridug'da Alulim kral,

(ALULİM: AL; Türkçe kırmızı ateş alazı anlamındadır. Al (kırmızı) renk Türklerce kutsal sayılır.ULU: Türkçe yüce büyük anlamındadır. Lu eski Türkçede büyük yılan, ejderha demektir. İskit,Hun ve Gök-Türklerde ejder semboli sıklıkla kullanılmıştır. Çinliler Hunların başkentine ejder kentide denmekteydi. Ulu kelimesi lu kelimesinden türemiştir.ALULİM; Ala ve Ulu Türkçe kökenli kelimelerin birleşmesinden türemiştir. Türkçe Ulu ve kutsal olan anlamında kullanılmıştır)

4.
mu 28800 i3-ak
28.800 yıl yaptı. (Burada ilk doğan insan Ata Eridug'un kurduğu Alulim Krallığının hüküm sürdüğü süre belirtilmektedir)

5.
a2-lal3-ĝar mu 36000 i3-ak
Alalĝar 36.000 yıl yaptı.

(ALALGAR: ALA; Türkçe al/alev, ateş alazı/kırmızı/karşık renkli anlamındadır.ALALGAR: Ala renkli kar veya ala-kara karışık anlamındadır. Al,Alev: Kam/Şaman ayinlerinde sıklıkla kullanılan ritüeldir. Halay,Alay; ateş etrafında el ele tutuşarak kutlama (Tanrıdan kut alma ritüelidir.) Alay, askeri toplanma yeridir. Al rengi (albayrakta olduğu gibi) Türklerin sembol rengidir.)

6.
2 lugal

2 kral,
7.
mu-<bi> 64800 ib2-ak
64.800 yıl yaptı.

(Bİ: Türkçe Bil, Bilen, Bilge anlamındadır. BİLGE: Gök-Türk ve Uygur Kağanlıklarında Kağan unvanıdır.)

8.
eridugki ba-šub
Eridug düştü,
9.
nam-lugal-bi bad3-tibiraki-še3
krallığı Bad-tibira'ya

(TİBİR: TAPAR Türk Selçuklu Sultanı ismi. Tapar: Tanrıya tapan anlamındadır.BİR/ilk sayı 1 ve birleşmek anlamında, TİBİR; Ti'leri Birleştiren Kağan/Kral anlamında kullanılmıştır. Tiber: İtalya da bulunan Etrüsk Türklerinin kutsal saydığı nehir ismi.Ayrıca; İlteber Türk Kağanlığı ve Hazar Kağanlığı'nın siyasi hiyerarşisinde kendisine vergi toplama ve bunun belirli bir miktarını Türk kağanına ödeme görevi bulunan boy başkanlarına verilen addır. Bu terime ilk kez, 680'de Kuzey Kafkasya Hunları'nda rastlanmaktadır. Hristiyan kaynaklarında, Albanya'da hüküm süren Hun derebeyinin adı Alp İlteber olarak geçmektedir.)

10.
ba-de6
götürüldü.
11.
bad3-tibiraki en-me-en-lu2-an-na
Bad-tibira'da En-men-lu-ana
12.
mu 43200 i3-ak
43.200 yıl yaptı.
13.
en-me-en-gal-an-na
En-men-gal-ana

(ENMEN: En; Türkçe geniş uzun anlamında büyüklük ifadesi anlamında kullanılır, Men; Türkçe Ben birinci tekil şahıs anlamındadır. Enmen; En büyük (kral)benim anlamındadır.)

14.
mu 28800 i3-ak
28.800 yıl yaptı
15.
ddumu-zid sipad mu 36000 i3-ak
Dumuzid, çoban, 36.000 yıl yaptı.

(DUMUZİD: Türkçe Domuz anlamına gelmektedir. Domuz: Tunguz Türk boyuna da adını vermiştir. İskit Türk sanat eserlerinde yaban domuzu güç sembolü olarakta kullanılmıştır)

16.
3 lugal
3 kral,
17.
mu-bi 108000 ib2-ak
108.000 yıl yaptı.
18.
bad3-tibiraki ba-šub-be2-en
Bad-tibira düştü,
19.
nam-lugal-bi la-ra-agki-še3 ba-de6
krallığı Larag'a götürüldü.
20.
la-ra-agki en-sipad-zid-an-na
Larag'da En-sipad-zid-ana
21.
mu 28800 i3-ak
28.800 yıl yaptı.
22.
1 lugal
1 kral,
23.
mu-bi 28800 ib2-ak

28.800 yıl yaptı.
24.
la-ra-agki ba-šub-be2-en
Larag düştü,
25.
nam-lugal-bi zimbirki-še3 ba-de6
krallığı Zimbir'e götürüldü.
26.
zimbirki en-me-en-dur2-an-na
Zimbir'de En-men-dur-ana
27.
lugal-am3 mu 21000 i3-ak
kraldır, 21.000 yıl yaptı.
28.
1 lugal
1 kral,
29.
mu-bi 21000 ib2-ak
21.000 yıl yaptı.
30.
zimbirki ba-šub-be2-en
Zimbir düştü,
31.
nam-lugal-bi šuruppagki-<še3> ba-de6
krallığı Şuruppag'a götürüldü.
32.
šuruppagki ubara-tu3-tu3
Şuruppag'da Ubara-Tutu
33.
lugal-am3 mu 18600 i3-ak
kraldır, 18.600 yıl yaptı.

ALTAY MİTOLOJİSİNDE /TÜRK KÜLTÜRÜNDE NUH TUFANI:

Dünyanın ve insanlığın yaradılışı gibi belki de "yeniden var oluş" diyebileceğimiz Tufan hadisesi de Sibirya Türklerinin inanç kültüründe önemli bir yer tutar. Bugünkü Altay ve Saha Türklerinin inancında "Tufan Efsanesi"nin çeşitli varyantları mevcuttur. Altay Türklerine ait

Tufan efsanesini ilk defa rahip Verbitskiy yazıya geçirmiştir. Bunlardan birisine göre, eski zamanlarda Nama adlı meşhur bir adam vardı. Tengri Ülgen buna Tufan olacağını, insanları ve hayvanları kurtarmak için bir gemi yapmasını buyurdu. Nama'nın üç tane oğlu bulunuyordu. Oğullarına gemiyi inşa etmelerini söyledi ve Ülgen'in öğrettiği biçimde bir gemi hazırlandı. İnsanlar ve hayvanlar gemiye alındı. Bu sırada gökyüzünü sis kaplayıp, yerin altından sular fışkırmaya başladı. Gökten de yağmur yağıyordu. Bir müddet sonra sular çekilip, kara parçaları su yüzüne çıktı. Nihayet gemi bir dağın tepesinde karaya oturdu. Suyun derinliğini öğrenmek için Nama kuzgun, karga ve saksağanı yolladı, fakat onlar dönmedi. Bunun üzerine güvercini gönderdi ve güvercin gagasında bir dal ile geri geldi. Nama daha önce yolladıklarını görüp, görmediğini güvercine sordu. Güvercin üçünün de bir leşe konup, gagaladığını bildirdi. Nama onlara kıyamete kadar leş ile beslensinler diye bedduada bulundu. Tufandan sonra Nama, "Yayık Han" adını aldı. (S.Gömeç, Şamanizm ve Eski Türk Dini, Berikan Yayınevi, Ankara, 2011, s.40)

TUFAN:

Sel bütün yeri kapladığında, Tengiz (Deniz) yerin üzerinde efendi idi. Tenqizın yönetimi altında Nama adında iyi bir erkek yaşardı. Nama'nın Sozun Uul, Sar Uul ve Balık adlarında üç oğlu vardı. Tanrı Olgen, Nama'yo bir kerep yapmasını buyurdu. Nama, sandığın yapması işini üç oğluna bıraktı. Oğulları, kerepi bir dağ üzerinde yaptılar. Kerep yapıldıktan sonra Nama, onu her biri seksen kulaç olan sekiz halatla köşelerinden yere bağlamalarını söyledi. Böylece su seksen kulaç yükseldiğinde durum anlaşılacaktı. Bundan sonra Nama, ailesi ile çeşitli hayvanları, kuşları alarak kerepe girdi. Yeryüzünü sisler kapladı. Dünya korkunç bir karanlığa gömüldü. Yerin altından, ırmaklardan. denizlerden sular fışkırdı. Gökten sağanaklar boşandı. Yedi gün deprem oldu. Yedi gün dağlar ateş püskürdü. Yedi gün yağmur yağdı. Yedi gün fırtına oldu ve dolu yağdı. Yedi gün kar yağdı. Bundan sonra müthiş soğuk oldu ... Yedi gün sonra yere bağlanan halatlar koptu, kerep yüzmeğe başladı: suyun seksen kulaç yükseldiği anlaşıldı.Kerep Çomaday ve Tuluttu dağlarında karaya oturdu.7 gün daha geçti...Yedi gün daha geçti. Nama en büyük oğluna kerepin penceresini açmasını, çevreye bakmasını söyledi. Sozun Uul bütün yönlere baktı. Sonra şöyle dedi: "Her şey suların altına batmış. Yalnızca dağların dorukları görünüyor." Daha sonra Nama da baktı. O da "Gökyüzü ile sular dışında bir nesne görünmüyor" dedi. Kerep sonunda sekiz dağın birbirine yaklaştığı yerde durdu. Çomoday ve T uluttu dağlarında karaya oturdu. Nama pencereyi açtı, kuzgunu serbest bıraktı. Kuzgun geri dônmedi. ikinci gün kargayı gönderdi, üçüncü gün saksağanı gönderdi. Hiçbiri geri gelmedi. Dördüncü gün bir güvercin gönderdi. Güvercin, gagasında bir ince dalla geri döndü. Nama bu kuştan öteki kuşların niçin geri gelmedigini öğrendi. Onlar sırasıyla geyik, köpek ve at leşi yemek üzere gittikleri yerde kalmışlardı. Nama bunu duyunca öfkelendi. "Onlar şimdi ne yapıyorsa, dünyanın sonuna değin onu yapmaya

devam etsinler" dedi. (Kaynak:Ergun CANDAN /Nuh'un Gemileri adlı kitabı-Sınır ötesi yayıncılık)

Aşağıda nakledeceğimiz Buryat efsanesi, bu konuda efsanenin çok yaygın ve modern bir anlatım örneğini temsil etmektedir. Efsanede anlatıldığına göre, Tufandan önce Burkhan, bir adama büyük bir gemi yapmasını emretmesi üzerine, adam her gün ormana giderek gemiyi yapmaya başlar. Günlerden bir gün adamın karısı, kocasına her gün ormanda bu kadar heyecanla neler yaptığını merak edip sorduğunda; adam gerçek niyetini gizleyerek, ormanda ağaç kesmeye gittiğini söylemekle yetinir. Adamın olmadığı bir anda şeytan Şitkur kadına gelerek, kocasının kendisine yalan söylediğini, aslında ormanda bir gemi yaptığını anlatır. Şeytan, verdiği bilgiye karşılık olarak kadından; "Yakında gemi hazır olup, kocan gemiye binmeni istediğinde, ona hemen itaat edip, hemen gemiye binme. Sana kızıp, dövmeye başladığında ona " Şitkur, neden beni dövüyorsun de, ve sonra da gemiye bin" demesi için söz vermesini iste. Kadının kabûl etmesinden kısa süre sonra yağmurlar yağıp, sular yükselmeye başlar ve adam bütün ailesine gemiye binmelerini söyler. Kadın buna karşı çıktığında, adam sinirlenir ve onu dövmeye başlar. Kadın, şeytanın söylemiş olduğu gibi adama; " Şitkur, neden beni dövüyorsun" der ve sonra da gemiye biner, fakat bu arada şeytan da onunla beraber gemiye girmiş olur. Efsanenin ileriki bölümlerinde adamın, Burkhan'ın yardımı ile "Hayvanların efendisi" (Argalan zon) dışındaki bütün hayvanları gemiye alınışını anlatır. "Hayvanların efendisi" kendisini büyük görmekte ve boğulma tehlikesi olmadığına inanmaktadır. Gemiye çıkan şeytan, fare suretine bürünerek, geminin tabanında delikler açmaya başlamasıyla Burkhan, fareleri öldürmesi için bir kedi yaratır. Sellerin acımasızca bütün yeryüzünü kaplamasıyla, bu arada "Hayvanların efendisi"de boğulur. Onun koskocaman kemikleri hâlen muhtelif yerlerde bulunabilir. Efsanenin değişik anlatımlarından, bu devasa hayvanın mamut olduğu anlaşılmaktadır.

Sagayerler arasında kayda geçmiş olan bir efsanede ise, gemiyi yapan adamın adı Noj olarak geçmektedir. Şeytan, adamın karısını kocasının ormanda ne yaptığını öğrenmeye ikna eder ve adamın gemi yaptığını öğrenince, adamın gündüz yaptığı işleri geceleri bozarak, geminin yapılmasını engellemeye çalışır. Yağmurlar başlayıp, sular yükseldiğinde gemi hâlâ hazır değildir ve Tanrı bu sebeple seçmiş olduğu aileyi kurtarmak için demirden yapılmış bir başka vasıta yollar. Bu suretle Noj, karısı, ailesi ve bütün hayvanlar Tufandan kurtulurlar. Bu her iki efsanede de şeytanın ve gemiyi yapan adamın karısının rolleri dikkât çekmektedir, zira her ikisi de diğer yönlerden İncil'de bahsi geçen Tufan hikayesini hatırlatmaktadır. İkinci efsanedeki Noj, zaten İncil'deki Nuh peygamberdir. İrtiş Ostyakları ve Güneydeki Vogul efsanelerinde ise şeytan, kadına sarhoş edici içecekler vererek, adamın niyetini açıklamasını sağlar. Ostyak efsanesinde gemiyi yapan adamın adı, Tatarlardan geçen bir isim,

Pairekse'dir.(Altay Panteonu: Mitler, Ritüeller, İnançlar ve Tanrılar: Uno Harva /Doğu Kütüphanesi Sayfa: 102-103)

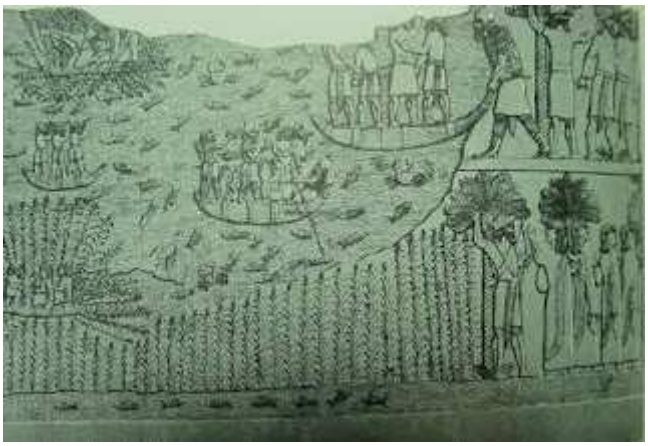

NUH TUFANI VE SÜMER TÜRKLERİ İLE UBARA TUTU KAĞAN'IN ALTIN ÖĞÜTLERİ

Nuh tufanı adı verilen büyük tufandan bahseden en eski yazılı kayıt çivi yazılı Sümer kil tabletleridir. Sümer Türklerinin büyük tufandan önce yaşayan son kağan/yönetici ise; Shuruppak'tan Ubara-tutu (veya Ubartutu)dur. Ubara-tutu'nun 18.000 yıl yaşadığı Sümerce kil tabletlerde bildirilmektedir. UBARA-TUTU isminin tarafımdan yapılan Türkçe Etimolojik anlamlandırmasında: Şubara Türkçede:Başlık, takke, Asker başlığı anlamına gelmektedir. Işbara ise; GökTürk Kağan isimidir. Işbara: İş (iş, devinme, davranma) Bara -bar(var) İşbilir, hamarat, becerikli, çalışkan anlamındadır. Tutuk: Türkçe Tutan anlamındadır. UBARA-TUTU: Ülkesi için çalışan, ülkesini muhafaza eden tutan anlamındadır.

Ubara-tutu Kağan, Gılgamış Destanı'nın XI . tabletinde bahsedilmektedir. Yaklaşan selden, büyük tufandan kurtulmak için tanrı Ea tarafından bir tekne inşa etmesi talimatı verilen bir karakter olan Utnapishtim'in babası olarak tanımlanır.

Ubara-tutu Kağan; İdris peygamber olarak bilinen, Sümer metinlerinde ve 43.200 yıl yaşadığı bildirilen Sümerce tabletlerde Türkçe En-men-dur-ana* ismi ile bahsedilen ve Göğe Tanrı katına yükseltilen Bilge Peygamber Enok'un oğlu, Sümer tabletlerde Utnapishtim olarak bahsedilen Nuh peygamberin ise babası olma ihtimali kuvvetle muhtemeldir.

* En-men-dur-ana: (ENMEN: En; Türkçe geniş uzun anlamında büyüklük ifadesi anlamında kullanılır, Men; Türkçe Ben birinci tekil şahıs anlamındadır. Enmen; En büyük (kral)benim anlamındadır. Dur-ana veya kal-ana ekleri ise Sümer Gök Tanrısı ve Evrenin yaratıcısı An'ın yanında kaldığı veya durduğu anlamı çıkarılabilir. Nitekim İdris adı ile bilinen Enok Peygamberde Göyüzüne seyahat etmiş seyahatini kitaplara yazmış, Tanrı mesajlarını insanlara iletmiş daha sonra Gökyüzüne geri dönerek Tanrı katında kalmıştır) İslami kaynaklarda İdris Peygamber, Hristiyan ve Yahudi kaynaklarda Enok ve Hanok ismi ile anılır. Gerek Enok, gerekse Hanok Türkçe kökenli olup En+Ok, Han+Ok sözcüklerinin birleştirilmesinden türetilmiştir. Enok: En büyük ok (en büyük lider) anlamında, Hanok ise okların hanı (kralı) anlamındadır.

Enok Peygamber ile ilgili Sami dilinde yazılmış bir efsanede, Emmeduranki'ye (İyeler/Melekler) Shamash ve Adad tarafından Gökyüzüne yolculuk yaptırıldığı yeryüzünün ve Gökyüzünün sırlarınının öğretildiği ve Cennette misafir edildiği anlatır . Ayrıca Emmeduranki'ye su üzerindeki yağın nasıl inceleneceği ve hayvanların karaciğerindeki mesajların ve diğer bazı ilahi sırların nasıl ayırt edileceği gibi kehanet sanatlarınında öğretildiğinden bahsedilir. (Kaynak:Robert Alter. Yaratılış. P. 24 John Rogerson ve Philip Davies, Eski Ahit Dünyası. p 203 Wilfred G. Lambert. Babil kehanet soruları. s 4. Wilfred G. Lambert, Enmeduranki ve İlgili Materyal. Çivi Yazısı Çalışmaları Dergisi. Cilt 21, Özel Cilt Onurlandıran Profesör Albrecht Goetze (1967), s. 126-138 JJ Collins. Kıyamet hayal gücü: Yahudi kıyamet literatürüne bir giriş. sayfa 44-47 I. Tzvi Abusch, K. van der Toorn. Mezopotamya büyüsü: metinsel, tarihsel ve yorumlayıcı perspektifler. s24.)

Shuruppak Ubara-tutu'nun çocuklarına talimatları bilinen en eski edebi eserler arasındadır, çünkü bulunan en eski versiyonlar MÖ 2500'den kalma parçalara ayrılmış tabletler üzerine yazılmıştır. Yaklaşık AD. Metin, diğer şeylerin yanı sıra, evlada saygı (satır 255-260), hırsızlık (28-31 satırlar), tecavüz (satır 61-62) ve cinayet (satır 252- 253). Ayrıca, köleler (28-31, 49,154-164, 193-201) ve sosyal organizasyon hakkında talimatlar vererek, bir krallığın nasıl düzgün bir şekilde yönetileceğini ve organize edileceğini gösterir.

Ubara-tutu çocuklarına:

Üçlü bir iplik çabuk kırılmaz.

Üçlü ip kesilemez.

Diye öğüt verir. Bu öğüdün bir benzerini Oğuz Kağan çocuklarına vermektedir.Rivayet odur ki; Oğuz Kağan çocukları başına toplayıp:"Sadaklarınızdan bir ok alın ve kırın" Diye emretmiş

Hepsi sadaklarından birer ok çıkarıp tek olan oklarını kırmışlar.

Bunun üzerine Oğuz kağan çocuklarına:

"Şimdi on ok çıkarın ve kırın" Diye emretmiş.

Çocukları sadaklarından onar ok çıkarmış ne kadar denedilersede hiçbiri on oku kırmayı başaramamış.

Oğuz Kağan çocuklarına : "Çocuklarım bir ve beraber olmazsanız işte şu zayıf tek ok gibi kırılır dağılırsınız,

Ama birlik içinde, bir arada olursanız kimse sizi bölemez parçalayamaz şu On Ok gibi bir ve beraber olunuz." Diye öğüt vermiş

Yine Gök-Türk Kağanlığı Bilge Tonyukuk yazıtında; " Yuyka erkli tupulğalı ucuz ermiş, yinçge erklig üzgeli ucuz. Yuyka kalın bolsar tupulğuluk alp ermiş Yinçge yoğun bolsar üzgülük alp ermiş.

Yufka olanın delinmesi kolay imiş, ince olanı kırmak kolay. Yufka kalın olsada delinmesi zor imiş. İnce yoğun olsa kırmak zor imiş." Yazmaktadır.

Yine Türk Selçuklu dönemine ait Nizamî mülk'e ait Siyasetname adlı eserde, Türk Selçuklu Sultanı Alparslan emri altındaki komutanı Erdem'e şöyle öğüt vermektedir:

Daha sonra sultan (Alparslan) 200 miskal miktarınca at kılı getirmelerini emretti. Aralarından bir kıl çekerek Komutan Erdem'e: " Bunu kopar!" dedi. Erdem at kılını tutarak koparıverdi. Sultan ona beş at kılı daha verdi Erdem onları da kopardı. Daha sonra on at kılı verdi erdem onları da bir hamlede koparıverdi. Sultan daha sonra ferraşa at kıllarından üç gez miktarınca örüp getirmesini emretti. Ferraşın ördüğü bu kılları sultan Erdem'e uzatarak koparmasını istedi. Erdem her ne kadar var gücüyle koparmaya çabaladıysa da koparamadı. Bunun üzerine sultan: "İşte düşman aynen böyledir. Birer, ikişer, beşer olunca kolay görünür; lâkin sayılan artıp birbirlerine arka vermeye başladıkları zaman onları yerlerinden sökmek güç olur. Bu da Erdem'in 'Ateş olsa cirmi kadar yer yakar' sözüne cevap olsun. Bunlar böyle birer birer Türklerin arasına sızar, önemli makamları ele geçirirerek Türklerin ne yapıp eylediklerinden haberdar olduklarında kısa bir müddet içinde Irak'ta isyanlar baş gösterir; yahut Deylemler memlekete kastederler. Bunlar da gizlice yahut alenen onlarla işbirliğine girerek Türkleri helak etmeye azmederler. Sen Türk olduğun için işlerinde bir aksama meydana gelmesin diye askerinin de Horâsân'dan Türklerden olması; kethüdanın, hizmetkârının cümlesinin Horâsân'dan Türklerden olması icap eder. Diye bahseder.

Oğuz Kağan'ın On Ok hikâyesi Sümerlerde görüldüğü gibi. Yukarıda bahsettiğimiz üzere; Gök-Türkler ve Selçuklular haricinde, İskitlerde, Cengizhan Gizli Tarihçe'de, Selçuklular dönemi Tuğrul ve Çağrı bey ile ilgili tarihi vesikada, Aşık Paşa'ya ait Garibname'de de geçmektedir. Bahse konu anlatımlar Türklere ait "Birlikten güç doğar" Türk Atasözünün hikaye edilerek anlatılmasıdır. Bu bile Sümerlerin Türk kültür kodlarını taşıdığını bizlere göstermektedir.

İşte Shuruppak talimatları:

Vergiler adil olmalı, memurlar rüşvet almamalı, subaylar halkın içinden olmalı (başka uluslardan olmamalı)

Evli bir kadınla zinanın ve evlenme vaadiyle kadınları baştan çıkartmanın yasak oluşu, bayanlara iftira atmanın yasak oluşu ve Cezasının ölüm oluşu.

Yaşlılara saygılı davranılmalı, Tanrılarla (inançla) alay edilmemeli.

Rekabet yerine birlik ve dayanışma ile hareket edilmeli.

Cahillerden uzak durulmalı, bilgelere yakın olunmalı ve ilme değer verilmeli

Konuşurken kırıcı olmamalı, kalp kırmamalı

Ata ve Anaya saygı olmak, soylu olmak, soyuna sahip çıkmak

Yurt sevgisi (Yurdunu sevmek)

İş ve ticarette dahil yalan söylememek, aldatmamak, hile ve dolandırıcılık yapmamak

Düşünmeden konuşmamak, sırrını kimseyle paylaşmamak

Hırsızlık yapmamak

Bir kral, ülkesinin kanunlarını hiçe sayarsa, kaderlerin kralı Ea kaderini değiştirecek ve düşmanlığıyla peşinden gitmekten vazgeçmeyecektir. (Kral kanunlara uymaz ise ülkeyi adaletle yönetmez ise Tanrı, muhakkak ondan cezasını sorar.)Bir kral yasayı yoksayarsa, halkı kaosa girer ve ülkesi harap olur.

Ben saman ve kepek taşıdım, ama o vatansız bir insandan daha hafif değil!

Kumu çektim ve tuzu kaldırdım, ama borçtan ağır bir şey değil!

Kralın dili tatlıdır, ancak bir ejderhanın kaburgalarını kırar. Görülemeyen ölüm gibidir.

Hatta acı muşmulayı tattım ve hindiba yedim, ama yoksulluktan daha acı bir şey yok!

Zor bir mesele ile karşı karşıya kaldığınızda, krala karşı çıkmayın. Öfkesi şimşekten daha hızlı: dikkatli olun! Zamanından önce gitmemek için, sözlerine karşı onu ateşe vermesin.

Oğlum, aklına gelen her şeyi söyleme, çünkü her yerde gözler ve kulaklar var. Başarısız olmana neden olmasın diye ağzına dikkat et. Her şeyden önce, ağzınıza dikkat edin ve duyduklarınıza dikkat edin; bir kelime kuştur ve onu bırakan aptaldır.

Oğlum, geceyi görene kadar güne lanet etme.

Kader ıslak bir zemin gibidir: insanın çok sık ayağını kaymasını sağlar.

Başkaları için ekmek söz konusu olduğunda, "Sana biraz vereceğim" demek kolaydır, ama vermek başka bir konudur.

Doktorsuz kalan bir hastalık, açlıktan ölen ve ekmeksiz kalan bir insana benzer.

Dostluk bir gün sürer. Ticari ilişkiler hala sürüyor.

Kralsız insanlar çoban olmadan bir sürü gibidir.

Size yardım eden servetiniz değil, tanrınızdır.

Bir erkeğin karısı başka bir adamla birlikte götürüldüyse, onları bağlayıp suya atarlar.(Zina ve Cinsel istismar suçunun Sümer Töresindeki ölüm cezası.)

Bir adama iyi görünen şey tanrısına karşı bir suç olabilir, bir adamın yargısında alçakça olan şey tanrıyı memnun edebilir! Cennetteki tanrıların iradesini kim bilebilir? Derinliklerdeki tanrının amacını kim kavrayabilir?

Bir anne asla günahsız bir oğul doğurmaz. Çok çabalayan bile başarılı olamaz: Antik çağlardan beri hiçbir zaman kusursuz bir işçi olmadı.(Yani hatasız kul olmaz. İnsanlar, kusursuz varlıklar değildir.)

Tarlalardaki tahılları toplayan fareler, meyve bahçesinin meyvesini sokan yaban arısı ile dalga geçiyor.

Filin üzerine düşen bir çalıkuşu ona: “Dost, Ayya senin yardımın. Sulama yerinde sana içmen için su verecek. "Ve fil çalıkuşuya cevap veriyor:" Üstüme düştüğünü fark etmedim. Neye karışıyorsun? Senin de uçtuğunu fark etmedim. "

Firavun faresinden kaçan fare bir yılan deliğine girer ve “Beni yılan oynatan kişi gönderdi; Selam " !

Domuz saygısız ... Kalçasını sıçratıyor, sokakları kokluyor, evleri kirletiyor. Tapınaklarda domuz etinin yeri yoktur; zeki bir adam değil ve parke taşlarına basmasına izin verilmiyor. O tüm tanrılara iğrençtir; selamları Şamaş'a hakarettir.(Domuz'un haram oluşu)

Kral Babil vatandaşların parayı alır ve kendi hazine adına eklemek veya Babil erkeğin katıldığı bir deneme bilmek zorunda, o hafifçe aldı, Marduk, efendi ve gök Yeryüzünden, düşmanlarını onun üzerine koyacak ve onlara eşyalarını ve zenginliklerini armağan edecek.

Kral yargılanmak üzere önce Nippur vatandaşlar getirilir ve bu, rüşvet aldıktan, o, Enlil, ülkenin efendisi, böylece katliama ona karşı ordusunu yabancı ordu getirecek haksız onları mahkum onun prensleri ve onun baş subayları sokaklarda dolaşanlar gibi dolaşacaklar.

Kral haksız yere Eğer bir yabancı öderken prensler ve hakimlerin dikkate almayın böylece Şamaş, yerin ve göğün hakimi, ülkesinin yabancı bir mahkemeyi çekecek Sippar vatandaşı kınıyoruz adalet.

Evli kadına, kalbinizi açmayın: Elinde mührü olduğu anda, bozukluğunuzdaki bozukluğu göreceksiniz. Çantan ne içeriyor ki, karın bunu öğrenmiyor.

İftira ile un yemeyen oğlum. Gençleri yaşlılarla aşağılama. Çağırmadığınız tanrı ile dalga geçmeyin. Gücünüzden tavsiye alın: güçlü biriyle kendinizi ölçmeyin.

Kabare musallatmayın, oğlum: karnı yağlayan yiyin. Oğlum, bu insanları sık sık kullanmak uygun değil: açlığınızı kazın ve içeceklerin tadına bakın.

Çok sayıda erkeğin payını aldığı gün, bana düşen çok şey buna değer ...

Kötü sözler, seni kızdırdı, gevşek kırdı, üzüntü doğurdu! Ben, bilge adam, neden cahil gençlere katılmalıyım? Ben, bilge, neden cahiller arasında sayılmalıyım? Her zaman ekmek var, ama ekmeğim aç.

Eğer tanrıdan yemin parasını geri alırsanız, yemin tanrısından korkarsanız ve böylece vücudunuzu korursunuz: Nehir tarafından kendisine yalan söyleyen her oğul ondan alınacak ve karısının bir daha asla çocuğu olmayacak.

Babasının adı ve annesinin adıyla gurur duymayan kişi, artık kötü bir adam olduğu için Şamaş ona parlamayabilir.

Bir leopar soğuk bir keçiyle karşılaştı. Leopar keçiye: "Gel, seni pelissimle örtmeme izin ver!" Dedi. Keçi, leopara, “Bunu neden yapayım efendim? Kendi derimi çıkarmayın! " Dedikleri gibi: "Ceylanı sadece kanını emmesi için selamlıyor!"

İyi olan ve üçüncüsü Şamaş'ı memnun eden iki şey vardır: şarap içmek, onu paylaşmak, bilgeliğe sahip olmak, ona uymak, bir kelimeyi duymak, onu açığa vurmamaktır. değil. Bu, Shamash'tan önce değerlidir. Ama şarabı paylaşmadan içen, bilgeliğini boşa çıkaran ve onları seyreden konuşmacı?

Bir hizmetçi için darbeler; bir hizmetçi için, kınamak; ve tüm köleler için, disiplin.

Oğlunuzun asasını esirgeme, yoksa onu kötülükten kurtaramazsınız. Sana vurursam oğlum ölmezsin, ama seni kalbine bırakırsam yaşamazsın.

Eğitimli, eğitimli ve engelli bir çocuk hayatında başarılı olur.

Frenleyen bir eşekten daha güçlü ne olabilir?

Acele tarafından köpek, kör yavruları doğurdu.

Köpek, aceleyle, kürtajla doğurdu.

Kendini ısıtmak için çömlekçinin fırınına giren köpek ısındıktan sonra ayağa kalkarak ona havladı.

Çömlekçinin köpeği fırına girdiğinde, havladığı çömlekçinin peşindedir.

Bir aslanın bir adamı yediği yerde, kimse tekrar geçemez.

Denizde bir tilki işiyor: “İdrarım bütün denizi dolduruyor” dedi.

Aslanın kuyruğunu yakalayan adam nehirde battı; tilkinin kuyruğunu yakalayan kaçtı.

Hanım evden çıktığında ve hizmetçi dışarıdan içeri girdiğinde, hizmetçi metresi olmadan kendi ziyafetinde oturur.

Değirmen taşı, iyi adam için nehirde yüzüyor.

Kölenle birlikte uyuma: senin için dişlerini çırpar.

Genç evli bir kadınla birlikte oyun oynamaya izin verme: öyküler orantısız.

Bir eve girmeyin ... Hırsız bir aslandır; bir kez alındığında bir köledir.

Kavga ettikleri yere gitmeyin, kavga sizi tanık olarak alır!

Meydanda bir ev büyütmeyin: kalabalık var!

Yolunuza bir alan koymayın: bu bir felakettir.

Haykıran bir eşek aygırı satın almayın, yoksa size anırır.

Yolda bir tarla bulmamalısınız.

Evinizi bir meydanın yanına yerleştirmemelisiniz: her zaman bir kalabalık vardır.
Tartışmanın olduğu yerde oyalanmamalısınız;
Hiçbir şey çalmamalısın.
Evli bir genç kadınla oynamamalısın: iftira ciddi olabilir.”

34.
1 lugal
1 kral,
35.
mu-bi 18600 ib2-ak
18.600 yıl yaptı.
36.
5 iriki-me-eš
Onlar 5 kenttir,
37.
8 lugal
8 kral,
38.
mu-<bi> 241200 ib2-ak
241.200 yıl yaptı.
39.
a-ma-ru ba-ur3-«ra-ta»
Tufan silip süpürdü.
40.
eĝer a-ma-ru ba-ur3-ra-ta
Tufan silip süpürdükten sonra
41.
nam-lugal an-ta ed3-de3-a-ba
krallık gök(an)ten indirildiğinde
42.
kiški nam-lugal-la
krallık Kiş’de.

(KİŞ: Erkeklik, dişilik ayrım gözetmeksizin Türkçe Kişi, insan anlamına gelmektedir. Gök-Türk Kağanlığı yazıtlarında ilk yaratılan insanı "Kişi oğlu" olarak tanımlar.)

43.
kiški ĝušurx(ĜIŠ.UR3)
Kiş'de Ĝuşur

(GUŞUR: Guş: Kuş anlamındadır. Kuşan Hanlığı M.Ö.2.Y.Y.da Hindistanda hüküm süren Türk Kağanlığıdır. Ur-Ar Türkçede sıklıkla kullanılan eklerdendir.Türk kavim adlarında (Haz-ar, Avş- ar, Ken-ger, Çavund-ur, Sal-ur,Bulg-ar, gibi) gördüğümüz ar, ur,hur,ör sözlerinde de burç, kale, tümsek ve yüksek yer anlamları vardır. Ayrıca Guşur; Türkçe Toplanma yeri, anlamına da gelmektedir)

44.
lugal-am3
kraldır,
45.
mu 1200 i3-ak
1.200 yıl yaptı.
46.
kul2-la-si2-na-/be\-el
Kullassina-bēl
47.
mu {960} {(ms. P2+L2 has instead:) 900} i3-ak
{960} yıl yaptı.
{900} yıl yaptı.
48.
na-an-ĝiš-li-iš-ma
Nanĝişlişma
49.
(ms. P2+L2 has:) {/670\} mu i3-ak
{670} yıl yaptı.
50.
en-taraḫ-an-na-ke4
En-taraḫ-ana

(TARAH: Türk anlamındadır.Tarh, Tark / Çeşitli kaynaklarda Türkler ve Etrüskler için kullanılmıştır. Tarhan: Gök-Türklerde üst rütbeli komutan unvanı olarak kullanılmıştır.Turki, Turukki, Turukka / Sami kaynaklarında Türkler. Turyana, Turan, Troya, Truva / Çeşitli

kaynaklarda Türkler ve Truvalılar için kullanılmıştır. Hz.İbrahimin babası Tevratta Tarah olarak, İslami kaynaklarda ise Azer (Eski Türkçe: As-Er) olarak geçer. Hz.İbrahimin babası Tarahlı, Azerbaycan'lı As-Er Türklerinden olması muhtemeldir)

51.
(ms. P2+L2 has:) {420} mu a-ra2 X [(X)]-am3 itid 3 ud 3 1/2 i3-ak
{420} yıl a-ra2 X [(X)]-am3 3 ay, 3 1/2 gün yaptı.
52.
ba-bu-um X [(X)]
Babum X [(X)]

(BABUM: Türkçe Baba, babam anlamındadır.)

53.
(ms. P2+L2 has:) {300} mu i3-[ak]
{300} yıl yaptı.
54.
pu-an-/nu-um\ mu {/840\} {(ms. P2+L2 has instead:) /240\} i3-ak
Puannum {840} yıl yaptı.
Puannum {240} yıl yaptı.
55.
ka3-li2-bu-um
Kalibum
56.
mu {960} {(ms. P2+L2 has instead:) 900} i3-ak
{960} yıl yaptı.
{900} yıl yaptı.
57.
ka-lu-mu-um mu {840} {(mss. P3+BT14, Su1 have instead:) 900} i3-ak
Kalūmum {840} yıl yaptı.
Kalūmum {900} yıl yaptı.
58.
zu2-qa2-qi4-ip
Zuqāqīp
59.
mu {900} {(ms. Su1 has instead:) 600} i3-ak

{900} yıl yaptı.
{600} yıl yaptı.
(In mss. P2+L2, P3+BT14, P5, lines 60-61 precede lines 57-59.)
60.
{a2-tab} {(mss. P2+L2, P3+BT14, P5 have instead:) a2-ba} mu 600 i3-ak
{Atab} 600 yıl yaptı.
{A-ba} 600 yıl yaptı.

(ATAB-ABA: Türkçe Ata,Baba anlamındadır.)

61.
<maš-da3 dumu> a2-tab-ba mu {840} {(ms. Su1 has instead:) 720} i3-ak
Atab'ın çocuğu Maşda {840} yıl yaptı.
Atab'ın çocuğu Maşda {720} yıl yaptı.

(MAŞDA: Türkçe Baş, başda olan anlamındadır)

62.
ar-wi-u2-um dumu maš-da3-ke4
Maşda'nın çocuğu Arwium

(ARWİUM: AR; Türkçe arı(saf),arınma,ark(ışık kaynağı) anlamındadır.

63.
mu 720 i3-ak
720 yıl yaptı.
64.
e-ta-na sipad lu2 an-še3
Etana, çoban, göğ(an)e (yukarı(an))

(ET-ANA: Et, Türkçe et, etmek,eden anlamındadır. ANA: Türkçe anne,ana, esas, kök anlamındadır.)

65.
ba-ed3-de3
çıktı.

66.
lu2 kur-kur mu-un-gen6-na
Bütün ülkeler(kur-kur)i sağlamlaştıran (birleştiren)

(KUR: Türkçe Kur,Kurmak anlamındadır. Ayrıca eski Türklerde rütbeyi ifade eder. Hunlar ve Gök-Türkler askeri rütbeyi belirtmek için kur adlı rütbe işareti olan kemer takarlardı. Günümüzde dahi Askeri üst rütbe olarak Kurmay ifadesi Türk askeri terminolojisinde kullanılmaktadır.)

67.
lugal-am3 mu {1500} {(ms. P2+L2 has instead:) 635} i3-ak
kraldır, {1.500} yıl yaptı.
kraldır, {635} yıl yaptı.
68.
ba-li-iḫ
Baliḫ,

(BALİH: Türkçe Bal, Bala(çocuk) anlamındadır)

69.
dumu e-ta-na-ke4
Etana'nın çocuğu,
70.
mu {400} {(mss. P2+L2, Su1 have instead:) 410} i3-ak
{400} yıl yaptı.
{410} yıl yaptı.
71.
en-me-nun-na mu {660} {(ms. P2+L2 has instead:) 621} i3-ak
En-me-nuna {660} yıl yaptı.
En-me-nuna {621} yıl yaptı.

(ENMENUNA: Türkçe En,Ana kelimelerinin birleşmesiyle türetilmiştir. Buradan kadınlarında yöneticilik yaptığını anlıyoruz.)

72.
me-lem4-kiški dumu en-me-nun-na-ke4

En-me-nuna’nın çocuğu Melem-Kiş

(MELEMKİŞ: Türkçe Bele,Bala,kişi kelimelerinin birleşmesiyle türetilmiştir.)

73.
mu 900 i3-ak
900 yıl yaptı.
73A. {(ms. P3+BT14 adds 1 line:) 1560 mu bal en-me-nun-na-kam}
{En-me-nuna’nın saltanatı 1.560 yıldır.}
74.
{bar-sal-nun-na dumu en-me-nun-na-ke4} {(mss. P5, P3+BT14 have instead:) bar-sal-nun-na}
{En-me-nuna’nın çocuğu Barsal-nuna}
{Barsal-nuna}

(BARSAL: Türkçe,Bahçe duvarı, çit, avlu duvarları üzerine konulan çalı çırpı, harçsız yapılan duvar, tarla sınırı, tarlaların alt yanına çekilen taş set, siper anlamındadır)

75.
mu 1200 i3-ak
1.200 yıl yaptı.
76.
zamug(DUB)za-mug dumu bar-sal-nun-na-ke4
Barsal-nuna’nın çocuğu Zamug

([A]ZAMUG: Türkçe Azmış, sınır dışına çıkan anlamındadır. Babası Barsal ismi dikkate alındığında oğlu babasının sınırlarını genişletmiştir)

77.
mu 140 i3-ak
140 yıl yaptı.
78.
ti-iz-qar dumu zamug(DUB)za-mug-ke4
Zamug’un çocuğu Tizqār

(TİZQAR: Türkçe Tiz,hızlı olan anlamındadır)

79.
mu 305! i3-ak
305 yıl yaptı.
79A. {(ms. P3+BT14 adds 1 line:) 1620? + X X [X X] X MU?}
……
80.
il-ku-u2 mu 900 i3-ak
İlku 900 yıl yaptı.

(İLKU: Türkçe İl,el(ülke) anlamındadır. İLKU: İl (ülke) kuran hükümdar anlamındadır.)
81.
il-ta-sa-du-um
İltasadum

(İLTASADUM: Türkçede İli (ülkesi) için tasalanan anlamındadır.)

82.
mu 1200 i3-ak
1.200 yıl yaptı.
83.
en-me-en-barag-ge-si
En-me-barage-si

(BARAG-ESİ: Oğuz Kağan destanında geçer. Türkçede Barak sırtı tüylü iyi cins av köpeği anlamındadır. Barak; Türk soylu halklardandır. Gazi Antep,Kilis ve Mardin ilimizde çoğunlukla iskan tutmuş eski Türkmen boylarındandır. Es, esmek,esenlik anlamındadır.)

84.
lu2 ma-da elamki-ma
Elam ülkesine
85.
ĝištukul-bi ib2-ta-an-gam
silahla boyun eğdirdi,
86.
lugal-am3 mu 900 i3-ak

kraldır, 900 yıl yaptı.
87.
ag-ga3
Aga,

(AGA: Türkçede aga,ağabey,büyük erkek kardeş anlamındadır.)

88.
dumu en-me-en-barag-ge-si-ke4
En-me-barage-si'nin çocuğu,
89.
mu 625 i3-ak
625 yıl yaptı.
89A. {(ms. P3+BT14 adds 2 lines:) /1525 mu\ [bal]
{1.525 yıl saltanat
89B. en-me-/barag\-[ge4-e-si]}
En-me-barage-si'nin.}
90.
23 lugal
23 kral
91.
mu-bi 24510 itid 3
24.510 yıl, 3 ay
92.
ud 3 ud 1/2 ib2-ak
3 gün, 1/2 gün yaptı.
93.
kiški ĝištukul ba-an-sag3
Kiş'e silah vuruldu,
94.
nam-lugal-bi e2-an-na-še3 ba-de6
krallığı E-ana'ya götürüldü.
95.
e2-an-na-ka
E-ana'da
96.

meš3-ki-aĝ2-ga-še-er
Meş-ki-aĝ-gaşer
97.
dumu dutu en-am3
Güneş(dutu)'in çocuğu beydir,
98.
lugal-am3 mu {/324\} {(ms. P2+L2 has instead:) 325} i3-ak
kraldır, {324} yıl yaptı.
kraldır, {325} yıl yaptı.
99.
meš3-ki-aĝ2-ga-še-er
Meş-ki-aĝ-gaşer
100. ab-ba ba-an-kur9
denize girdi,
101. ḫur-saĝ-še3 ba-an-ed3
dağ(ḫur-saĝ)a çıktı.
102. en-me-er-kar2 dumu meš3-ki-aĝ2-ga-še-er
Meş-ki-aĝ-gaşer çocuğu Enmerkar
103. lugal unugki-ga lu2 unugki
Unug'un kralı, o Unug'u
104. {mu-un-du3-a} {(mss. L1+N1, P2+L2 have instead:) mu-un-da-du3-a}
{inşa eden,}
{inşa ettiren,}
105. lugal-am3
kraldır,
106. mu {420} {(ms. TL has instead:) X + 900} i3-ak
{420} yıl yaptı.
{X + 900} yıl yaptı.
106A. {(ms. P3+BT14 adds 1 line:) 745 mu [bal] meš3-ki-in-ga-še?-[er]}
{Meş-ki-aĝ-gaşer'nin saltanatı 745 yıl.}
106B. {(ms. TL adds instead the line:) en-am3 lugal-SI.NAM.SAR /mu\ [X] + /5\ in-ak}
{Beydir, lugal-SI.NAM.SAR [X] + 5 yıl yaptı.}
107.
d
lugal-ban3-da sipad
Lugalbanda, çoban,

108. mu 1200 i3-ak
1.200 yıl yaptı.
109.
ddumu-zid šu-KU6
Dumuzid, balıkçı,
110. iriki-ni kuaraki
kenti Kuara,
111. mu {100} {(ms. TL has instead:) 110} i3-ak
{100} yıl yaptı.
{110} yıl yaptı.
111A. {(ms. P3+BT14 adds 2 lines:) šu dili en?-me-barag-ge4-e-si
Tek el En-me-barage-si'yi
111B. nam-ra /i3?\-ak?}
ganimet yaptı.}
112.
dgilgameš3
Gilgameş,

(GILGAMEŞ: Türkçe Kil(kil toprak)-Kıl (kıl,kılmak) ve Kamış kelimelerinin birleşmesiyle türetilmiştir.)

113. ab-ba-ni lil2-la2
babası lil2-la2,
114. en kul-ab-ba-ke4
Kulaba'nın beyi,

(KULABA: Kuloba İskit Türk kurgan yerleşkesidir. Oba-kılmak; Obayı kuran yaşama elverişli hale getiren anlamındadır.)

115. mu 126 i3-ak
126 yıl yaptı.
116. ur-dnun-gal
Ur-Nungal,
117. dumu dgilgameš2
Gilgameş'ın çocuğu,
{X + 900} yıl yaptı.

106A. {(ms. P3+BT14 adds 1 line:) 745 mu [bal] meš3-ki-in-ga-še?-[er]}
{Meş-ki-aĝ-gaşer'nin saltanatı 745 yıl.}
106B. {(ms. TL adds instead the line:) en-am3 lugal-SI.NAM.SAR /mu\ [X] + /5\ in-ak}
{Beydir, lugal-SI.NAM.SAR [X] + 5 yıl yaptı.}
}
107.
d
lugal-ban3-da sipad
Lugalbanda, çoban,
108. mu 1200 i3-ak
1.200 yıl yaptı.
109.
ddumu-zid šu-KU6
Dumuzid, balıkçı,
110. iriki-ni kuaraki
kenti Kuara,
111. mu {100} {(ms. TL has instead:) 110} i3-ak
{100} yıl yaptı.
{110} yıl yaptı.
111A. {(ms. P3+BT14 adds 2 lines:) šu dili en?-me-barag-ge4-e-si
Tek el En-me-barage-si'yi
111B. nam-ra /i3?\-ak?}
ganimet yaptı.}
112.
dgilgameš3
Gilgameş,
113. ab-ba-ni lil2-la2
babası lil2-la2,
114. en kul-ab-ba-ke4
Kulaba'nın beyi,

(KULABA: yukarıda açıkladığımız üzere Kuloba anlamında değerlendirilse de, Kulbaba/Türkçe KulBaba ismine de uygundur)

115. mu 126 i3-ak
126 yıl yaptı.

116. ur-dnun-gal
Ur-Nungal,
117. dumu dgilgameš2
Gilgameş'ın çocuğu,
118. mu 30 i3-ak
30 yıl yaptı.
119. u-dul3-kalam-ma
Udul-kalama,
120. dumu {ur-dnun-gal-ke4} {(ms. Su1 has instead:) ur-lugal-ke4}
{Ur-Nungal'ın} çocuğu,
{Ur-lugal'ın} çocuğu,
121. mu 15 i3-ak
15 yıl yaptı.
122. la-ba-/a'?-šum?\
Lā-ba'şum
123. mu 9 i3-ak
9 yıl yaptı.
124. en-nun-taraḫ-an-na
En-nun-taraḫ-ana

(TARAH:Daha önce açıkladığımız üzere Türk anlamındadır)

125. mu 8 i3-ak
8 yıl yaptı.
126. /meš3?\-ḫe2 simug mu 36 i3-ak
Meş-ḫe, metalci, 36 yıl yaptı.
127. {me-lem4-an-na} {(ms. Su2 has instead:) til3-kug X […]}
{Melem-ana}
{Til-kug (?) X […]}

(TİLKUG: Türkçe Tilki olabilir?)

128. mu {6} {(ms. Su2 has instead:) 900} i3-ak
{6} yıl yaptı.
{900} yıl yaptı.
129. lugal-ki-tun3? mu {36} {(ms. Su2 has instead:) 420} i3-ak

Lugal-kitun {36} yıl yaptı.
Lugal-kitun {420} yıl yaptı.

(KİTUN: Türkçe Katun,Hatun, kadın kraliçe yönetici anlamındadır)

130. 12 lugal
12 kral,
131. mu-bi {2310} {(ms. Su2 has instead:) 3588} ib2-ak
{2.310} yıl yaptı.
{3.588} yıl yaptı.
132. unugki ĝištukul ba-an-sag3
Unug'a silah vuruldu,
133. nam-lugal-bi urim2
ki-še3 ba-de6
krallığı Urim'e götürüldü.
134. urim2
ki-ma
Urim'de
135. meš3-an-ne2-pad3-da
Meş-Ane-pada
136. lugal-am3 mu 80 i3-ak
kraldır, 80 yıl yaptı.
137. {meš3-ki-aĝ2-dnanna} {(ms. P2+L2 has instead:) meš3-ki-aĝ2-nun-na}
{Meş-ki-aĝ-Nanna,}
{Meş-ki-aĝ-nuna,}
138. dumu meš3-an-ne2-pad3-da
Meş-Ane-pada'nın çocuğu,
139. lugal-am3
kraldır,
140. mu {36} {(ms. P2+L2 has instead:) 30} i3-ak
{36} yıl yaptı.
{30} yıl yaptı.
141. e-lu-lu mu (mss. L1+N1, P2+L2, P3+BT14 have:) {25} i3-ak
Elulu {25} yıl yaptı.

(ELULU-MUS: Türkçe El ve Ulu kelimelerinin birleşmesiyle türetilmiştir. El(Ülke) sahibi ulu kişi Uluel ve İl Almış (Ülke fethetmiş) anlamlarındadır.)

142. ba-lu-lu (mss. L1+N1, P2+L2, P3+BT14 have:) {36} mu i3-ak
Balulu {36} yıl yaptı.
(BALULU: Uluelin oğlu/balası Ulu Bala anlamındadır)
143. (mss. L1+N1, P2+L2, P3+BT14 have:) {4} lugal
{4} kral,
144. mu-bi (mss. L1+N1, P2+L2 have:) {/171\} ib2-ak
{171} yıl yaptı.
145. urim2
ki [
ĝištukul] ba-an-sag3
Urim'e silah vuruldu,
146. nam-lugal-[bi]
krallığı
147. a-wa-anki-[še3] [ba-de6]
Awan'a götürüldü.
148. a-wa-anki-[na]
Awan'da
149. [… lugal-am3]
[… kraldır,]
150. [mu … i3-ak]
[… yıl yaptı.]
1 dize kayıp.
152. mu [… i3-ak]
[…] yıl yaptı.
153. ku-ul-[…]
ku-ul-[…]
154. mu 36 [i3-ak]
155. 3 [lugal]
3 kral,
156. mu-bi /356\ [ib2-ak]
356 yıl yaptı.
157. a-wa-anki ĝiš/tukul\ [ba]-/an\-sag3
Awan'a silah vuruldu,

158. nam-lugal-bi
krallığı
159. kiški-še3 /ba-de6\
Kiş'e götürüldü.
160. kiški su8-sud3-da lu2azlag2
Kiş'de çırpıcı Susuda
161. lugal-am3
kraldır,
162. mu 201 + X /i3\-ak
201 + X yıl yaptı.
163. da-da-sig mu (ms. vD has:) {81} i3-ak
Dadasig {81} yıl yaptı.
164. ma2-ma2-gal lu2ma2-laḫ4-e
Mamagal, tekneci,
165. mu {360} {(ms. L1+N1 has instead:) 420} i3-ak
{360} yıl yaptı.
{420} yıl yaptı.
166. ka-al-bu-um
Kalbum,
167. dumu {ma2-ma2-gal-ke4} {(ms. WB has instead:) ma2-gal-gal-/la\}
{Mamagal'ın} çocuğu,
{Magalgal'ın} çocuğu,
168. mu {195} {(ms. L1+N1 has instead:) 132} i3-ak
{195} yıl yaptı.
{132} yıl yaptı.
169. TUG2-e mu 360 i3-ak
Tuge 360 yıl yaptı.
(TUGE: Türkçe Tuğ/Hakimiyet sahibi anlamındadır)
170. men-nun-na {(ms. L1+N1 adds:) dumu TUG2-e-ke4} mu 180 i3-ak
{Tuge'nin çocuğu} Men-nuna 180 yıl yaptı.

(MEN: Türkçe Ben)

171. i-bi-X-X
i-bi-X-X
172. mu 290? i3-ak

290 yıl yaptı.
(In mss. L1+N1, TL, line 173 precedes lines 171-172.)
173. lugal-ĝu10 mu {360} {(ms. L1+N1 has instead:) 420} i3-ak
Lugalĝu {360} yıl yaptı.
Lugalĝu {420} yıl yaptı.
174. 8 lugal
8 kral,
175. mu-bi {3195} {(ms. L1+N1 has instead:) 3792} ib2-ak
{3.195} yıl yaptı.
{3.792} yıl yaptı.
176. kiški ĝištukul ba-an-sag3
Kiş'e silah vuruldu,
177. nam-lugal-bi
krallığı
178. ḫa-ma-zi2
ki-še3 ba-de6
Ḫamazi'ye götürüldü.
179. ḫa-ma-zi2
ki-a ḫa-da-ni-iš
Ḫamazi'de Hadaniş
180. lugal-am3
kraldır,
181. mu 6 šu-ši i3-ak
360 yıl yaptı.
182. 1 lugal
1 kral,
183. mu-bi 6 šu-ši ib2-ak
360 yıl yaptı.
184. ḫa-ma-zi2
ki ĝištukul ba-an-sag3
Ḫamazi'ye silah vuruldu,
(In mss. IB, L1+N1, TL, the 2nd dynasty of Unug of lines 185-191 is preceded by the 2nd dynasty of Urim of lines 192-203.)
185. {nam-lugal-bi unugki-še3 ba-de6} {(ms. P3+BT14 has instead:) [nam]-/lugal\ a-ra2 2-kam-ma-
še3 [unug]ki-še3? ba?-e?-gur?}

{krallığı Unug’a götürüldü.}
{krallık 2.ci kez Unug’a döndü.}
186. unugki-ga en-šakkan2-ša4-an-na
Unug’da En-şag-kuş-ana
187. lugal-am3 mu 1 šu-ši i3-ak
kraldır, 60 yıl yaptı.
188. {lugal-ur-e} {(ms. P3+BT14 has instead:) lugal-ki-/ni?-še3?\-[du7-du7]} 2 šu-ši mu i3-/ak\
{Lugal-ure} 120 yıl yaptı.
{Lugal-kinişe-dudu} 120 yıl yaptı.
189. ar-ga-an-de2-a 7 mu i3-ak
Argandea 7 yıl yaptı.
190. (ms. L1+N1 has:) {3} lugal mu-bi (ms. L1+N1 has:) {187} ib2-ak
{3} kral {187} yıl yaptı.
191. unugki {
ĝištukul ba-sag3} {(ms. TL has instead:) ba-gul}
Unug’a {silah vuruldu,}
Unug {yıkıldı,}
192. /nam\-lugal-bi /urim2\-[še3] [ba-de6]
krallığı Urim’e götürüldü.

(URİM: Rum ülkesi Oğuz Kağan Destanında geçen Urum Kağanın ülkesi anlamındadır.Anadolu, Türkiye'nin eski adlarından Diyar-ı Rum)

193. /urim2\-ma na-an-ni
Urim’de Nanni
194. lugal-am3
kraldır,
195. mu {(ms. vD has:) 120 + X} {(ms. IB has instead:) X + 54} i3-ak
{120 + X} yıl yaptı.
{X + 54} yıl yaptı.
196. meš3-ki-aĝ2-d
/nanna\ dumu na-an-ni-ke4
Nanni’nin çocuğu Meş-ki-aĝ-Nanna
197. mu (ms. vD has:) {/48?\} i3-ak
{48} yıl yaptı.

198. {[…]-ak
……
199. […] X-ke4
……
200. mu (ms. IB has:) {/2\} i3-ak
{2} yıl yaptı.
201. (ms. IB has:) {3} lugal
{3} kral,
202. mu-bi {(ms. IB has:) 582} {(ms. TL has instead:) /578\} ib2-ak}
{582} yıl yaptı.}
{578} yıl yaptı.}
A.
{(instead of lines 198-202, ms. vD has 2 lines:) 2 /lugal\
{2 kral,
B.
mu-bi 120 + X /i3\-ib2-ak}
120 + X yıl yaptı.}
203. urim2
ki {
ĝištukul ba-sag3} {(ms. TL has instead:) /ba-gul\}
Urim'e {silah vuruldu,}
Urim {yıkıldı,}
204. [nam]-lugal-/bi\ adabki-še3 ba-de6
krallığı Adab'a götürüldü.
205. adabki-/ba?\ lugal-an-ne2-mu-un-du3
Adab'da Lugal-Ane-mundu
206. lugal-am3 mu (mss. L1+N1, TL have:) {90} in-ak
kraldır, {90} yıl yaptı.
207. (mss. L1+N1, TL have:) {1} lugal
{1} kral,
208. mu-bi (mss. L1+N1, TL have:) {90} in-ak
{90} yıl yaptı.
209. adabki {
ĝištukul ba-an-sag3} {(ms. TL has instead:) tukul ba-gul}
Adab'a {silah vuruldu,}
Adab {silahla yıkıldı,}

210. nam-lugal-bi ma-ri2
ki-še3 ba-de6
krallığı Mari'ye götürüldü.
211. ma-ri2
ki-a AN.BU
Mari'de Anbu
212. lugal-am3 mu {30} {(ms. TL has instead:) 90} i3-ak
kraldır, {30} yıl yaptı.
kraldır, {90} yıl yaptı.
213. AN.BA dumu AN.BU-ke4
Anbu'nun çocuğu Anba
214. mu {[17]} {(ms. TL has instead:) 7} i3-ak
{17} yıl yaptı.
{7} yıl yaptı.
215. «AN» ba-zi lu2ašgab mu 30 i3-ak
Bazi, derici, 30 yıl yaptı.
216. zi-zi lu2azlag2 mu 20 i3-ak
Zizi, çırpıcı, 20 yıl yaptı.
217. /li?\-im-er gudug mu 30 i3-ak
Limer, gudug* rahibi, 30 yıl yaptı.
218. šarrum-i-ter mu {9} {(ms. TL has instead:) 7} i3-ak
Şarrum-īter {9} yıl yaptı.
Şarrum-īter {7} yıl yaptı.

(İTER: Türkçe Eder anlamındadır)

219. 6 lugal
6 kral,
220. mu-bi {136} {(ms. TL has instead:) /184\} i3-ak
{136} yıl yaptı.
{184} yıl yaptı.
221. /ma\-riki {[ĝištukul] ba-an-sag3} {(ms. TL has instead:) ba-gul}
Mari'ye {silah vuruldu,}
Mari {yıkıldı,}
222. nam-lugal-bi
krallığı

223. kiški-še3 ba-de6
Kiş’e götürüldü.
224. kiški-a kug-dba-u2
Kiş’de Kug-Bau,
225.
f
lu2-kurun-na
meyhaneci kadın,
226. suḫuš kiški mu-un-gen6-na
Kiş’in temelini sağlamlaştıran,
227. lugal-am3 mu 100 i3-ak
kraldır, 100 yıl yaptı.
228. 1 lugal
1 kral,
229. mu-bi 100 i3-ak
100 yıl yaptı.
230. kiški {[ĝištukul] ba-an-sag3} {(ms. TL has instead:) /ba-gul\}
Kiş’e {silah vuruldu,}
Kiş {yıkıldı,}
231. nam-lugal-bi akšakki-<še3> ba-de6
krallığı Akşak’a götürüldü.

(AKSAKKİ: Türkçe Ak,Saka kelimelerinin birleşmesiyle türetilmiştir. Ak Sakaların ülkesi anlamındadır)

232. akšakki-a un-zi
Akşak’da Unzi
233. lugal-am3 mu 30 i3-ak
kraldır, 30 yaptı.
234. un-da-lu-lu mu {6} {(mss. L1+N1, S have instead:) 12} i3-ak
Undalulu {6} yıl yaptı.
Undalulu {12} yıl yaptı.
235. ur-ur mu 6 {i3-ak} {(ms. IB has instead:) ĝal2}
Urur 6 yıl {yaptı}.
Urur 6 yıl {oldu}.
236. puzur4-dniraḫ mu (mss. IB, L1+N1, S, Su1 have:) {20} i3-ak

Puzur-Niraḫ {20} yıl yaptı.
237. i-šu-il mu (mss. IB, L1+N1, S, Su1 have:) {24} i3-ak
İşu-İl {24} yıl yaptı.

(İŞUİL: Eski Türk Destanlarından Şu destanı bulunmaktadır. İşuil: Türkçe İli (ülkesi) için çalışan/iş yapan kral anlamındadır)

238. šu-dsuen dumu i-šu-il-la-ke4 mu {(mss. IB, L1+N1, S, TL have:) 7} {(ms. Su1 has instead:) 24} i3-
ak
İşu-İl'in çocuğu Şu-Suen {7} yıl yaptı.
İşu-İl'in çocuğu Şu-Suen {24} yıl yaptı.
239. {(mss. S, Su1, TL have:) 6} {(ms. IB has instead:) 5} lugal
{6} kral,
{5} kral,
240. mu-bi {(mss. L1+N1, S, TL have:) 99} {(ms. Su1 has instead:) 116} {(ms. IB has instead:) 87} ib2-
ak
{99} yıl yaptı.
{116} yıl yaptı.
{87} yıl yaptı.
241. {akšakki ĝištukul ba-sag3} {(ms. S has instead:) akšakki-a bal-bi ba-kur2}
{Akşak'a silah vuruldu,}
{Akşak'nın saltanatı bozuldu,}
242. nam-lugal-bi
krallığı
243. kiški-še3 ba-de6
Kiş'e götürüldü.
(Mss. IB, S, Su1, Su3+Su4 list the 3rd and 4th dynasty of Kic of lines 224-231 and lines 244-258,
respectively, as one dynasty; IB places Akcak after the 3rd/4th dynasty of Kic; S, Su1 place Akcak before the 3rd/4th dynasty of Kic.)
244. kiški-a puzur4-dsuen
Kiş'de Puzur-Suen,
245. dumu kug-dba-u2-ke4
Kug-Bau'nun çocuğu,

246. lugal-am3 mu 25 i3-ak
kraldır, 25 yıl yaptı.
247. ur-dza-ba4-ba4
Ur-Zababa,
248. dumu puzur4-dsuen-/na\-ke4
Puzur-Suen'in çocuğu,
249. mu {400} {(mss. P3+BT14, S have instead:) 6} {(ms. IB has instead:) 4 + X} i3-ak
{400} yıl yaptı.
{6} yıl yaptı.
{4 + X} yıl yaptı.
249A. {(ms. P3+BT14 adds 1 line:) 131? mu /bal\ kug-ba-u2-/kam\}
{Kug-Bau'nun saltanatı 131 yıldır.}
250. {zi-mu-dar} {(ms. TL has instead:) zi-ĝu10-i3-/ak\-e} mu {30} {(ms. IB has instead:) 30 + X} i3-ak
{Zimudar} {30} {30 + X} yıl yaptı.
{Ziĝu-iake} {30} {30 + X} yıl yaptı.
251. u2-ṣi2-wa-tar2 dumu {zi-mu-dar-ra-ke4} {(ms. TL has instead:) zi-/ĝu10\-i3-ak-e} mu {7} {(ms. S has
instead:) 6} i3-ak
{Zimudar'ın} çocuğu Usi-watar {7} {6} yıl yaptı.
{Ziĝu-iake'nin} çocuğu Usi-watar {7} {6} yıl yaptı.
252. eš4-tar2-mu-ti mu {11} {(ms. Su1 has instead:) /17?\} i3-ak
Eştar-muti {11} yıl yaptı.
Eştar-muti {17} yıl yaptı.

(EŞTAR: Türkçe Eş ve Tar kelimelerinin birleşmesiyle türetilmiştir. Kazakistan Türkçesinde; eşit olan anlamındadır)

253. iš-me-dšamaš mu 11 i3-ak
İşme-Şamaş 11 yıl yaptı.
253A. {(ms. Su1 adds 2 lines:) šu-i3-li2-šu
{Şu-ilīşu
253B. 15 mu i3-ak}
15 yıl yaptı.}
254. {na-an-ni-ia zadim} {(ms. Su1 has instead:) zi-mu-dar} {(ms. IB has instead:) be-li-[…]} mu {7}

{(ms. S has instead:) 3} i3-ak
{Nanniya, mücevherci,} {Zimudar} {be-li-[…]} {7} {3} yıl yaptı.
255. {7} {(ms. S has instead:) 8} lugal
{7} kral,
{8} kral,
256. mu-bi {491} {(ms. Su1 has instead:) 485} {(ms. S has instead:) 586} ib2-ak
{491} yıl yaptı.
{485} yıl yaptı.
{586} yıl yaptı.
257. {kiški ĝištukul ba-an-sag3} {(ms. S has instead:) kiški bal-bi ba-/kur2\}
{Kiş'e silah vuruldu,}
{Kiş'in saltanatı bozuldu,}
(Ms. IB omits the 3rd dynasty of Unug of lines 258-263.)
258. {nam-lugal-bi unugki-še3 ba-de6} {(ms. P3+BT14 has instead:) [nam]-/lugal?\ a-ra2? [3-kam-ma-
še3] /unug? ki-še3?\ [ba-e-gur]}
{krallığı Unug'a götürüldü.}
{krallık 3.cü kez Unug'a döndü.}
259. unugki-ga lugal-zag-ge-si
Unug'da Lugal-zage-si
260. lugal-am3 mu {25} {(ms. P3+BT14 has instead:) 34} i3-ak
kraldır, {25} yıl yaptı.
kraldır, {34} yıl yaptı.
261. 1 lugal
1 kral
262. mu-bi {25} {(ms. P3+BT14 has instead:) 34} i3-ak
{25} yıl yaptı.
{34} yıl yaptı.
263. {unugki ĝištukul ba-an-sag3} {(ms. S has instead:) unugki-ga bal-bi ba-kur2}
{Unug'a silah vuruldu,}
{Unug'un saltanatı bozuldu,}
264. nam-lugal-bi
krallığı
265. a-ga-de3
ki-še3 ba-de6
Agade'ye götürüldü.

(AGADE: Türkçe Ağa,Ağabey, büyük erkek kardeş anlamındadır.Agade: Akad ülkesi)

266. a-ga-de3
ki-a šar-ru-ki-in
Agade'de Sargon,
(Akad hükümdarı Sargon:Ölüm MÖ 2279)
267. ab-ba-ni nu-kiri6
babası bahçıvan,
268. sagi ur-dza-ba4-ba4
Ur-Zababa'nın sakisi,
269. lugal a-ga-de3
ki lu2 a-ga-de3
ki
Agade kralı, o Agade'yi
270. {mu-un-du3-a} {(ms. L1+N1 has instead:) mu-un-da-du3-a}
{inşa eden,}
{inşa ettiren,}
271. lugal-am3 mu {56} {(ms. L1+N1 has instead:) 55} {(ms. TL has instead:) 54} i3-ak
kraldır, {56} yıl yaptı.
kraldır, {55} yıl yaptı.
kraldır, {54} yıl yaptı.
272. ri2-mu-uš dumu šar-ru-ki-in
Sargon'in çocuğu Rīmuş
273. mu {9} {(ms. IB has instead:) 7} {(ms. L1+N1 has instead:) 15} i3-ak
{9} yıl yaptı.
{7} yıl yaptı.
{15} yıl yaptı.
274. ma-ni-iš-ti-iš-šu
Man-iştişşu,
275. šeš-gal ri2-mu-uš
Rīmuş'un büyük kardeşi,
276. dumu šar-ru-ki-in
Sargon'in çocuğu,
277. mu {15} {(ms. L1+N1 has instead:) 7} i3-ak
{15} yıl yaptı.

{7} yıl yaptı.
278. na-ra-am-/d\[suen]
Narām-Suen,
279. dumu ma-ni-iš-ti-iš-[šu]
Man-iştişşu'nun çocuğu,
280. mu (mss. L1+N1, P3+BT14 have:) {56} i3-ak
{56} yıl yaptı.
281. šar-ka3-li2-šar-ri2
Şar-kali-şarrī,
282. dumu na-ra-am-dsuen
Narām-Suen'in çocuğu,
283. mu {(ms. L1+N1, Su+Su4 have:) 25} {(ms. P3+BT14 have instead:) 24} i3-ak
{25} yıl yaptı.
{24} yıl yaptı.
283A. {(ms. P3+BT14 adds 2 lines:) /157\ mu [bal]
{157 saltanat yılı
283B. /šar\-ru-ki2-nim}
Sargon'undur.}
284. {a-ba-/am3 lugal\ a-ba-am3 nu lugal} ({(mss. L1+N1, P3+BT14 ḫave instead, in Akkadian:) ma-nuum šar3 ma-nu-um la šar3)} {(ms. Su3+Su4 ḫas instead:) a-ba lugal a-ba lugal-am3}
{Kim kral, kim kral değil?}
{Kim kral, kim kraldır?}
285. ir-gi4-gi4 lugal
İrgigi kral,
(In mss. L1+N1, Su3+Su4, the rulers listed in lines 286-287 are in reverse order.)
286. i-mi lugal
İmi kral,
287. na-nu-um lugal
Nanûm kral,
288. i-lu-lu lugal
İlulu kral,
289. (mss. P3+BT14, S have:) {4-bi} (mss. P3+BT14, S have:) {3} mu /ib2\-ak
{4} yıl yaptılar.
{3} yıl yaptılar.
290. du-du mu 21 i3-ak

Dudu 21 yıl yaptı.
291. šu-dur-ul3 dumu du-du-ke4
Dudu'nun çocuğu Şu-Durul
(DUDU: Türkçe kadın unvanı, tatlı dilli anlamındadır. Su-Durul: Türkçe Su ve Durulmak kelimelerinin birleşmesiyle türetilmiştir.)
292. mu {15} {(ms. IB has instead:) 18} i3-ak
{15} yıl yaptı.
{18} yıl yaptı.
293. {11} {(ms. S has instead:) 12} {(mss. Su1, Su3+Su4, which omit the rulers in lines 290-291, have
instead:) 9} lugal
{11} kral
{12} kral
{9} kral
294. mu-bi {181} {(ms. S has instead:) 197} {(ms. Su1 has instead:) 161} {(ms. Su3+Su4 has
instead:) 177} ib2-ak
{181} yıl yaptı.
{197} yıl yaptı.
{161} yıl yaptı.
{177} yıl yaptı.
295. {a-ga-de3
ki ĝištukul ba-an-sag3} {(ms. S has instead:) a-ga-de3
ki bal-bi ba-kur2}
{Agade'ye silah vuruldu,}
{Agade'nin saltanatı bozuldu,}
296. nam-lugal-bi unugki-še3 ba-de6
krallığı Unug'a götürüldü.
297. unugki-ga ur-niĝin3 lugal-am3
Unug'da Ur-niĝin kraldır,
298. mu {7} {(ms. IB, S have instead:) 3} {(ms. Su1 has instead:) 15} {(ms. Su3+Su4 has instead:) 30} i3-ak
{7} yıl yaptı.
{3} yıl yaptı.
{15} yıl yaptı.
{30} yıl yaptı.

299. ur-
ĝišgigir dumu ur-niĝin3-ke4
Ur-niĝin'in çocuğu Ur-gigir
300. mu {6} {(ms. IB has instead:) 7} {(ms. Su1 has instead:) 15} {(ms. Su3+Su4 has instead:) 7} i3-ak
{6} yıl yaptı.
{7} yıl yaptı.
{15} yıl yaptı.
301. kud-da mu 6 i3-ak
Kuda 6 yıl yaptı.

(KUDA: Türkçe kut, Tanrıdan bahsedilen uğur anlamındadır. Kuday: Altay yaratılış Destanında yaratıcı Tanrının adıdır. Kuda; Tanrıdan kut almış anlamındadır)

302. puzur4-i3-li2 mu {5} {(ms. IB has instead:) 20} i3-ak
Puzur-ilī {5} yıl yaptı.
Puzur-ilī {20} yıl yaptı.
303. {ur-dutu mu 6} {(ms. Su3+Su4 has instead:) ur-dutu dumu ur-
ĝišgigir mu 25} {(ms. Su1 has
instead:) lugal-me-lem4 dumu ur-
ĝišgigir mu 7} i3-ak
{Ur-Utu 6 yıl} yaptı.
{Ur-gigir çocuğu Ur-Utu 25 yıl} yaptı.
{Ur-gigir çocuğu Lugal-melem 7 yıl} yaptı.
304. {5} {(ms. Su3+Su4, which omits the rulers in lines 301-302, has instead:) 3} lugal mu-bi {30}
{(ms. IB has instead:) /43!\} {(mss. P4+Ha, S have instead:) 26} {(ms. Su3+Su4 has
instead:) 47} ib2-ak
{5} kral {30} {43} {26} {47} yıl yaptı.
{3} kral {30} {43} {26} {47} yıl yaptı.
305. {unugki ĝištukul ba-an-sag3} {(ms. S has instead:) unugki-ga bal-bi ba-kur2}
{Unug'a silah vuruldu,}
{Unug'un saltanatı bozuldu,}
306. nam-lugal-bi
krallığı
307. {ugnim} {(ms. Su3+Su4 has instead:) /ma-da\} gu-tu-umki-še3 ba-de6

Gutium {ordusuna} götürüldü.
Gutium {ülkesine} götürüldü.

(GUTİUM: Gut'ların ülkesi)

308. {ugnim} {(ms. Su3+Su4 has instead:) [ma]-/da\} gu-tu-umki
Gutium {ordusunda}
Gutium {ülkesinde}
309. {lugal mu nu-tuku
{kral adı yok,
310. ni2-ta-a lugal-am3 mu 3 i3-ak}
kendi kendilerinin krallarıdır, 3 yıl yaptılar.}
C.
{(instead of lines 309-310, ms. L1+N1 has:) lugal nu-ub-tuku
{kralları yok,
D.
ni2-bi-a mu 5 i3-ak}
kendi kendilerine 5 yıl yaptılar.}

311. {in-ki-šuš2} {(ms. Su3+Su4 has instead:) […]-/ga\-ba} mu {6} {(ms. L1+Ni1 has instead:) 7} i3-ak

{İnkişuş} {6} {7} yıl yaptı.

{[…]-/ga\-ba} {6} {7} yıl yaptı.

İNKİŞUŞ: (Türkçe)İn: İnmek, kişuş: kişi, kuş

GABA: (Türkçe) Kaba

312. zar2-lagabla-gab mu 6 i3-ak

Zarlagab 6 yıl yaptı.

313. {šul-me-e} {(ms. L1+N1 has instead:) ia-ar-la-ga-aš} mu 6 i3-ak

{Şulme} 6 yıl yaptı.

{Yarlagaş} 6 yıl yaptı.

(YARLAGAŞ: Türkçe yaratılmış ile Yarlıg (Emir ferman sahibi) anlamlarındadır)

314. {si-lu-lu-me-eš} {(ms. Mi has instead:) si-lu-lu} mu {6} {(ms. G has instead:) 7} i3-ak

{Silulumeş} {6} {7} yıl yaptı.

{Silulu} {6} {7} yıl yaptı.

SİLULU:(Türkçe) Sulu, Su-Ulu

315. {i-ni-ma-ba-ke-eš mu 5} {(ms. Mi has instead:) dug3-ga 6 mu} i3-ak

{İnimabakeş 5 yıl} yaptı.

{Duga 6 yıl} yaptı.

(İNİMBAKEŞ: Türkçe inmek ve Bakmak kelimelerinin birleşmesiyle türetilmiştir)

(DUGA: Türkçe Doğmak, doğan anlamındadır)

316. {i-ge4-eš-a-uš mu 6} {(ms. Mi has instead:) i-lu-AN mu 3} i3-ak

{İgeşauş 6 yıl} yaptı.

{İlu-an 3 yıl} yaptı.

İgeşauş:(Türkçe) İge: iyi

İluan:(Türkçe) il: İl,El ilu: Ulu iluan: Ulu Olan veya İl sahibi

317. ia-ar-la-gab mu {15} {(ms. Mi has instead:) 5} i3-ak

Yarlagab {15} yıl yaptı.

Yarlagab {5} yıl yaptı.

Yarlagab: (Türkçe) Yarlık sahibi, yargılayan, yargıç

318. i-ba-te mu 3 i3-ak

İbate 3 yıl yaptı.

319. {ia-ar-la} {(ms. L1+N1 has instead:) [ia]-/ar-la\-an-gab} mu 3 i3-ak

{Yarla} 3 yıl yaptı.

{Yarlangab} 3 yıl yaptı.

Yarla, Yarlangap:(Türkçe) yar: yarmak, yarlık sahibi, yargılayan

320. {ku-ru-um} {(ms. L1+N1 has instead:) […]-bi} mu {1} {(ms. Mi has instead:) 3} i3-ak

{Kurum} {1} {3} yıl yaptı.

{[…]-bi} {1} {3} yıl yaptı.

Kurum: (Türkçe) Kur: Rütbe sahibi, il kuran

321. /a\-pil-ki?-in mu 3 i3-ak

Apilkin 3 yıl yaptı.

Apilkin:(Türkçe) Ap: Aparmak, fethetmek, ilkin: İlk olan, birinci

322. [la-e2]-ra-bu-um mu 2 i3-ak

Lā-erabum 2 yıl yaptı.

323. i-ra-ru-um mu 2 i3-ak

İrarum 2 yıl yaptı.

324. ib-ra-nu-um mu 1 i3-ak

İbranum 1 yıl yaptı.

(İBRANUM: İbrani/İbrahimin soyundan olan)

325. ḫa-ab-lum mu 2 i3-ak

Ḫablum 2 yıl yaptı.

326. puzur4-dsuen dumu ḫa-ab-lum

Ḫablum'un çocuğu Puzur-Suen

326A. mu 7 i3-ak

7 yıl yaptı.

327. [ia]-ar-la-ga-an-da mu 7 i3-ak

Yarlaganda 7 yıl yaptı.

Yarlaganda: (Türkçe) Yarlık sahibi, yargılayan

328. [si]-/UD\ mu 7 i3-ak
[si]-/UD\ 7 yıl yaptı.
329. [ti-ri]-/ga\ ud 40 i3-ak
Tirigan 40 yıl yaptı.
(TİRİGAN: Türkçe diri olan, türeyen, türemiş, dirilmiş anlamında olabileceği gibi Tarhan (Komutan) anlamında olabilir.)
330. 21 lugal
21 kral,
331. [mu-bi] {(ms. L1+N1 has:) 124 ud 40} {(ms. Su3+Su4 has instead:) 25} ib2-ak
{124 yıl 40 gün} yıl yaptı.
{25} yıl yaptı.
332. ugnim gu-ti-umki
Gutium ordusuna
333. {
ĝištukul ba-an-sag3} {(ms. TL has instead:) [ba]-/gul\}
{silah vuruldu,}
{yıkıldı,}
334. nam-lugal-bi unugki-še3 ba-de6
krallığı Unug'a götürüldü.
335. unugki-ga dutu-ḫe2-ĝal2 [lugal]-am3
Unug'da Utu-ḫeĝal kraldır,
336. mu {7 šu-ši 7 ud […]} {(ms. IB has instead:) 26 [itid X] + 2 ud 15} {(ms. J has instead:) 7 itid
/6\ ud [15]} {(ms. TL has instead:) 7 /itid 6 ud\ 5} i3-ak

{427 yıl […] gün} {26 yıl [X] + 2 ay, 15 gün} {7 yıl, 6 ay, 15 gün} {7 yıl, 6 ay, 5 gün} yaptı.
337. 1 lugal
1 kral,
338. mu-bi {7 šu-ši 7 /ud\ […]} {(ms. J has instead:) [7] itid 6 ud 15} {(ms. TL has instead:) 7 itid 6
ud 5} i3-ak
{427 yıl […] gün} {7 yıl, 6 ay, 15 gün} {7 yıl, 6 ay, 5 gün} yaptı.
339. unugki ĝištukul ba-an-sag3
Unug'a silah vuruldu,
340. nam-lugal-bi urim2
ki-še3 ba-de6
krallığı Urim'e götürüldü.
341. urim2
ki-ma ur-dnamma lugal-am3
Urim'de Ur-Namma kraldır,
342. mu 18 i3-ak
18 yıl yaptı.
343.
dšul-gi dumu ur-dnamma-ke4
Ur-Namma'nın çocuğu Şulgi

(ŞULGİ: Sümer Türklerinin bilge savaşçı kralı, atlı okçuların büyük komutanı)

344. mu {46} {(mss. Su3+Su4, TL have instead:) 48} {(ms. P5 has instead:) 58} i3-ak
{46} yıl yaptı.
{48} yıl yaptı.
{58} yıl yaptı.
345.
damar-dsuen-na dumu dšul-gi-ke4
Şulgi'nin çocuğu Amar-Suena
346. mu {9} {(ms. Su3+Su4 has instead:) 25} i3-ak
{9} yıl yaptı.
{25} yıl yaptı.
347. šu-dsuen dumu damar-dsuen-na-ke4
Amar-Suena'nın çocuğu Şu-Suen,
348. mu {9} {(ms. P5 has instead:) 7} {(ms. Su1 has instead:) 20 + X} {(ms. Su3+Su4 has

instead:) 16} i3-ak
{9} {7} {20 + X} {16} yıl yaptı.
349. i-bi2-dsuen dumu šu-dsuen-ke4
Şu-Suen'in çocuğu İbbi-Suen
350. mu {24} {(mss. P5, Su1 have instead:) 25} {(ms. Su3+Su4 has instead:) 15} {(ms. TL has
instead:) /23?\} i3-ak
{24} {25} {15} {23} yıl yaptı.
351. {4} {(mss. J, P5, Su1, Su3+Su4 have instead:) 5} lugal
{4} kral,
{5} kral,
352. mu-bi {108} {(ms. P5 has instead:) 117} {(ms. Su1 has instead:) 120 + X} {(ms. Su3+Su4 has
instead:) 123} ib2-ak
{108} {117} {120 + X} {123} yıl yaptı.
353. {urim2
ki-ma ĝištukul ba-an-sag3} {(ms. P5 has instead:) /urim2
ki\ bal-bi ba-an-kur2}
{Urim'e silah vuruldu,}
{Urim'in saltanatı bozuldu,}
353A. {(ms. Su3+Su4 adds 1 line:) suḫuš /ki\-[en-gi-ra] mu-/un\-[bu]}
{Sümer'in temeli söküldü,}

(KENGER: Türkçe kökenlidir. Gök-Türk Kağanlığı dönemine ait Orhun yazıtlarında "Kengeres" ifadesi kullanılmıştır. Akadlar Kenger'lere Sümer adı ile hitap ettiklerinden bu isimle anılmıştır. Oysa görüldüğü üzere Kenger Sümer Türklerinin sümerce tabletlerde bizzat kendilerine verdikleri isimdir. Tuva Türkleri yurtlarına Kongurey demektedir.Ayrıca,Peçeneklerden üç asil boyun adı Kenger idi. Bunun Göktürklerin 701 yılındaki Suğdak seferi dolayısı ile geçen ve Karaçuk dağları ile onun kuzeyindeki bozkırlarda yaşadığı anlaşılan Kengeres teşekkülünün adı ile aynı olduğu kabul edilmiştir.)

354. nam-lugal-bi i3-si-inki-še3 ba-de6
krallığı İsin'e götürüldü.
355. i3-si-inki-na iš-bi-der3-ra lugal-am3
İsin'de İşbi-Erra kraldır,

(İŞBİ ERRA: Türkçe İş bilen Er anlamındadır)

356. mu {33} {(ms. P5 has instead:) 32} i3-ak
{33} yıl yaptı.
{32} yıl yaptı.
357. šu-i3-li2-šu dumu iš-bi-der3-ra-ke4
İşbi-Erra'nın çocuğu Şu-ilīşu
358. mu {20} {(ms. P5 has instead:) 10} {(ms. Su1 has instead:) 15} i3-ak
{20} yıl yaptı.
{10} yıl yaptı.
{15} yıl yaptı.
359. i-din-dda-gan dumu šu-i3-li2-šu-ke4
Şu-ilīşu'nun çocuğu İddin-Dagan

(DAGAN: Türkçe Dağ Han anlamdadır)

360. mu {21} {(ms. Su1 has instead:) 25} i3-ak
{25} yıl yaptı.
{21} yıl yaptı.
361. iš-me-dda-gan dumu i-din-dda-gan-ke4
İddin-Dagan'ın çocuğu İşme-Dagan
362. mu {(mss. P2, P5 have:) 20} {(ms. Mi has instead:) 18} i3-ak
{20} yıl yaptı.
{18} yıl yaptı.
363. li-pi2-it-eš4-tar2 dumu {iš-me-dda-gan-ke4} {(ms. P2 has instead:) di-din-[d
]da-[gan]}
{İşme-Dagan'ın} çocuğu Lipit-Eştar
{İddin-Dagan'ın} çocuğu Lipit-Eştar

(EŞTAR: (Kazakistan) Türkçe eşit olan anlamındadır)

364. mu (mss. L1+N1, P2, P5 have:) {11} i3-ak
{11} yıl yaptı.
365.
dur-dnin-urta {(mss. L1+N1, P2 add:) dumu d
iškur-ke4 mu ḫe2-ĝal2-la bal sag9-ga til3 niĝ2 dug3-

ga [(X)] ud ḫa-ba-/zal\-[zal-e]} mu (ms. P5 has:) {28} i3-ak
Ur-Ninurta, {İşkur'un çocuğu, bereketli yıllar, iyi saltanat, tatlı yaşam geçirsin,} {28} yıl yaptı.

(İŞKUR: Türkçe işkuran, işini iyi yapan anlamındadır)

366.
dbur-dsuen dumu dur-dnin-urta-ke4
Ur-Ninurta'nın çocuğu Būr-Suen
367. mu 21 i3-ak
21 yıl yaptı.
368.
d
li-pi2-it-den-lil2
Lipit-Enlil,
369. dumu bur-dsuen-ke4 mu 5 i3-ak
Būr-Suen'in çocuğu, 5 yıl yaptı.
370.
der3-ra-i-mi-ti mu {8} {(mss. P5, TL have instead:) 7} i3-ak
Erra-imitti {8} yıl yaptı.
Erra-imitti {7} yıl yaptı.
370A. {(ms. P5 adds 1 line:) /DA?\ [X X X] (X) X itid 6 /in\-[ak]}
{/DA?\ [X X X] (X) X 6 ay yaptı.}
371.
den-lil2-ba-ni mu 24 i3-ak
Enlil-bāni 24 yıl yaptı.
372.
dza-am-bi-ia mu 3 i3-ak
Zambiya 3 yıl yaptı.
373.
di-te-er-pi4-ša mu 4 i3-ak
İter-pişa 4 yıl yaptı.
(İTER: Türkçe eder anlamındadır)
374.
dur-du6-kug-ga mu 4 i3-ak
Ur-du-kuga 4 yıl yaptı.

(DURDU KUGA: Türkçe Durdu (oturan,tahtında duran, tahtını muhafaza eden) kağan anlamındadır.)

375.
dsuen-ma-gir mu 11 i3-ak
Suen-magir 11 yıl yaptı.
375A. {(ms. P5 adds 1 line:) da-/mi\-iq-i3-li2-šu dumu dsuen-ma-gir mu 23 [in-ak]}
{Suen-magir çocuğu Damiq-ilişu 23 yıl yaptı.}
376. 14(source: 13) lugal
14(source: 13) kral,
377. mu-bi {203} {(ms. P5 has instead:) 225 itid 6} ib2-ak
{203 yıl} yaptı.
{225 yıl 6 ay} yaptı.
(Mss. P2+L2, L1+N1 and P4+Ha conclude with a summary of the post-diluvian dynasties; the
composite text of lines 378-431 uses numerical data from each ms. but follows the wording of
P2+L2 and L1+N1.)
378. šu-niĝin2 40!-la2-[1 lugal]
Toplam 39 kral,
379. mu-bi /14400\ + [X] + 9 mu [3 itid 3 1/2 ud] ib2-ak
14.400 + [X] + 9 yıl, 3 ay 3 1/2 gün yaptı,
380. a-ra2 4-[kam]
4 kez
381. šag4 kiš[ki]
Kiş'in içinde.
382. /šu-niĝin2\ 22 /lugal\
Toplam 22 kral,
383. mu-bi 2610 + [X] 6 itid 15 ud ib2-ak
2610 + [X] yıl, 6 ay 15 gün yaptı,
384. a-ra2 5-kam
5 kez
385. šag4 unugki-ga
Unug'un içinde.
386. šu-niĝin2 12 lugal

Toplam 12 kral,
387. mu-bi 396 mu ib2-ak
396 yıl yaptı,
388. /a-ra2\ 3-kam
3 kez
389. [šag4] urim2
ki-ma
Urim'in içinde.
390. /šu-niĝin2\ 3 lugal
Toplam 3 kral,
391. mu-bi 356 mu ib2-ak
356 yıl yaptı,
392. a-ra2 1-kam
1 kez
393. šag4 a-wa-anki
Awan'ın içinde.
394. [šu]-niĝin2 1 lugal
Toplam 1 kral,
395. mu-bi 420 mu [i3]-ak
420 yıl yaptı,
396. a-ra2 1-[kam]
1 kez
397. šag4 /ḫa?\-[ma]-/zi\
ki-a
Ḫamazi'nin içinde.
16 dize kayıp.
414. [šu-niĝin2 12] lugal
Toplam 12 kral,
415. [mu-bi 60] + 137 [mu] ib2-ak
60 + 137 yıl yaptı,
416. [a]-/ra2\ 1-kam
1 kez
417. [šag4] /a\-ga-de3
ki
Agade'nin içinde.
418. /šu-niĝin2\ {21} {(ms. P4+Ha has instead:) 23} lugal

Toplam {21} kral,
Toplam {23} kral,
419. mu-bi {125 mu 40 ud} {(ms. P4+Ha has instead:) 99} ib2-ak
{125 yıl 40 gün} yaptı,
{99} yıl yaptı,
420. a-ra2 1-kam
1 kez
421. /šag4\ ugnim
422. /gu\-ti-umki
Gutium ordusunun içinde.

(GUTİUM: Türkçe Kut sözcüğünden GUT'lar/Kut alanlar anlamındadır)

Son 2 dize.
423. [šu-niĝin] {11} {(ms. P4+Ha has instead:) 16} lugal
Toplam {11} kral,
Toplam {16} kral,
424. [mu]-/bi\ {159} {(ms. P4+Ha has instead:) 226} mu ib2-ak
{159} yıl yaptı,
{226} yıl yaptı,
425. [šag4] [i]-/si-in\
ki-na
İsin'in içinde.
426. 11 iriki
11 kent,
427. [iri]/ki\ nam-lugal-la /ib2\-ak-ka3
krallık yapan kentler,
428. [šu]-niĝin2 {134} {(ms. P4+Ha has instead:) 139} lugal
toplam {134} kral,
toplam {139} kral,
429. [šu]-niĝin2
toplam
430. mu-bi {28800 + [X] + 76} {(ms. P4+Ha has instead:) X + 3443}
{28800 + [X] + 76} {X + 3443} yıl.
431. /21

Sümer Lagaş ve Girsu (Türkçe isim: Gir ve Su Türkçe kökenli sözcüklerin birleşmesinden türetilmiştir.) şehir devletleri Krallarından bazılarının isimleri: Sümer Krallarının listelerinin yazılı olduğu tablette geçmese de diğer Sümer tabletlerinde isimleri mevcuttur.

Diğer Sümer Lagaş ve Girsu Şehir devletlerinin Türk Kral/Kağan/Yönetici isimleri şunlardır:

Enhegal King of Lagash. 2570 M.Ö. Bilinen bir yazıt, bir arazi satın alımını kaydeder.
(Lugalshaengur) Lugalshaengur c. MÖ 2550 Yüksek rahip veya ensi . Mesilim'in topuz başındaki eşsiz bir yazıtta Lagaşlı Ensi olarak anılır : "Kiş kralı Mesilim, Ningirsu tapınağının kurucusu [bu gürz başını] Ningirsu'ya, Lagaş'ın prensi Lugalshaengur'a getirdi".

AKKURGAL
Ur-Nanshe (Ur-nina) Ur-Nanshe MÖ 2500 Kral (" Lugal ") AKKURGAL Inlay c . MÖ 2500 Kral, Ur-Nanshe'nin oğlu Ananatum MÖ 25. yüzyıl Kral Ur-Nanshe'nin torunu, Sümer'i Uruk'lu Enshagkushana'dan aldı ve Kiş , Elam ve Mari ordularını geri püskürttü.
AKKURGAL: Türkçe AK: Beyaz -KUR: Kurmak-GAL: Kal/Kalmak kök Türkçe sözcüklerin birleşmesinden türetilmiştir.

Enannatum I The name of Enannatum I, ruler or king of Lagash is mentioned in this inscribed cuneiform text. MÖ 25. Yüzyıl Eanatum'un erkek kardeşi, yüksek rahip, Umma'nın Ur-Luma ve Illi'sinin yanı sıra Kish'in Kug-Bau'su ondan bağımsızlığını kazandı. MÖ 25. yüzyılEnanatum I'in oğlu, kral, Uruk'lu Lugal-ure (veya Lugalkinishedudu) ile çağdaş ve Umma'lı Illi'yi yendi Enannatum II Entemena'nın oğlu, Ur-Nanshe hanedanının son üyesidir.

UR-URUK KAĞAN
Uru-ka-gina , Uru-inim-gina veya Iri-ka-gina (Sümerce : URU - KA -gi.na ; yaklaşık MÖ 24. yüzyıl , orta kronoloji) Lagaş ve Girsu şehir devletlerinin kralıdır.
Türkçe: Ur veya Uruk Kağandır. Ur ve Uruk Sümerlerde şehir ve teşkilat, yönetim anlamlarındadır. Türkçede ise; Ur vur-vurmaktan kahramanlık ekidir. Uruk ise; soy, sülale, kuşak, nesil, aile ve akrabalık bağı anlamlarını taşır.

Sümerce Tablet Metinleri Okuma ve transkripsiyon: İbrahim Mahir Demirel

İsimbilim yöntemiyle Tabletlerde geçen Türkçe kökenli Kral/yönetici/Kağan isimlerini açıklama ve anlamlandırma: Fatih Mehmet Yiğit

Türkolog: Fatih Mehmet YİĞİT